

PUBLICAȚIE BILUNARA, POLITICA, ARTISTICA ȘI LITERARA
REDACTORI: MIHAIL POLIHRONIADE ȘI IOAN-VICTOR VOJEN
REDACȚIA: M. Polihroniade, Str. Lucaei 120, București, IV.
ADMINISTRAȚIA: S. B. Enache, Cal. Victoriei 89, Scara C., Camera 22

GARDA DE FIER ȘI L. A. N. C.

de ION I. MOȚA P. 110-928

Unificarea mișcării naționale... în primul rând a Gardii de Fier și a L.A.N.C.—este o pu-... dorință a tuturor ce-... care își dau seama că sin-... posibilitate de protestare și... a României este în a-... mișcare națională. Căci... împărțire a forțelor desori-... tează, demoralizează și... isăză izbândă. De aceea este... ident că această dorință de... unificare e și a noastră a celor... din Garda de Fier. Dorim o... angură mișcare națională.
Dar spre a ajunge să avem... această unificare mai curând... prin fuziunea celor două or-... (organizații) — căci, mai târziu... noi vom ajunge la o singură... mișcare, chiar fără fuziune —... trebuie să pornim dela adevăr... dela ceea ce e realitate într-... scăbilă. Dacă vom putea ajunge... a unificare în înțele de sin-... și a acestor realități din care... rezultă o amplificare a for-... țelor realitate prezintă de in-... vederea țării, atunci unifica-... rea trebuie făcută. Dacă însă... părăndu-se premise false (in-... terent de natura lor calom-... noasă) s'ar realiza o unificare... prin care să se ucidă ceea ce e... viață a acestei mișcări.
Nu e de la Garda de Fier... am otrăvit cu nimic, nicioda-... tereni unei eventuale in-... tergeri cu L. A. N. C., n'am... înțeles nici un jaion al pozi-... ții noastre față de ea, n'am... omniat-o nici n'am mințit... mea prezentându-i L. A. N. C.
... o lumină falsă. Am recu-... put totdeauna, și o facem și... mam, înalta competență știin-... țifică a d-lui prof. A. C. Cuza... ceea ce privește știința eco-... nomico-politică, acceptându-i... concluziile științifice privitoare... la problema jidănească, a-... mândă parte esențială a marelui... probleme naționale românești.
... în ceea ce privește realiza-... rea politică a acestor impera-... tive naționale, noi am adus un... raport original, un ritm nou de... apți, o concepție nouă asupra... metodei acestei lupte și asupra... reorganizării Statului național... numai prin rezolvarea pro-... blemei jidănești dar și prin cre-... șterea unui înnoit ritm, metodă... spirit, cari au fost conce-... pte și sunt azi realizate de că-... re Corneliu Zelea-Codreanu,
... și germenul și incepu-... tul înălțării lor în mișcarea... națională studențească dela... 1922—1924 (vom reveni cu de-... taltă mai jos).

rea în regei tragedii a conflic-... tului dintre profesorul Cuza și... noi, urmând apoi a trage con-... cluziile privitoare la raporturi-... le viitoare dintre Garda de Fier... și L.A.N.C. și la posibilitățile... unei utile unificări a mișcării... naționale.
Oficiosul cuzist „Apărarea... Națională” dela 17 Sept. 1933... publică în pag. 1 următoarele... despre garda de fier și căpita-... nul ei sub semnătura d-lui... Mucichescu-Tunari:
„Stăpânul (Gărzii de Fier)... este căpitanul, cel care a furat... fărâmiturile ce au căzut dela... masa profesorului A. C. Cuza,
pentruca apoi să se transforme... în „șef” și să trăiască fără o... profesie practică, DECI IN... MOD SUSPECT.”
Vorbind apoi despre pretinsa... teamă a noastră de a fuziona... cu L. A. N. C., oficiosul d-lui... Cuza spune: „Această teamă a... oficiosului gardist denotă con-... ringerea intimă pe care „legio-... narii” de paie o au despre ei,
adică își dau seama că la pri-... mul contact pe care donchișo-... ții goi pe dinăuntru l-ar avea... cu un organism viguros, ar dis-... părea fără urmă. De ce le este... teamă însă nu vor scăpa.”
Luând apoi în bătaie de joc... înțelesurile aplicate a ridicării... la București-Noi, a Casei Le-... gionarilor —muncă în care se re-... zumă esența noii lupte națio-... nale propozădute și implini-... te de Garda de Fier: jertfa... pentru creșterea României noi,
jertfa impetuoasă, plină de... credință, de voe bună și de... descătușare din egoismul ome-... nesc — frunțușul cuzist spu-... ne: „D. Nichifor Crainic, ex-... taziat de isprava unor „pierde-... vară” ce s'au adunat la margi-... nea Bucureștilui pentru a... „construi” demagogie, serie... printru altele că ridicarea că-... minului dela Râpa Galbenă-
Iași se datorește d-lui Corneliu... Codreanu”. Protestând contra... acestei afirmații a d-lui profe-
sor Crainic, autorul cuzist de-
clară că acest cămin dela Iași... se datorește nu lui Corneliu Ze-
lea-Codreanu ci în rândul întâi... inginerului Bejan care a donat... terenul, apoi „studenților și e-
levilor de liceu cari au muncit... cu brațele și printru care poate... fi citat — ca ori și care altul—
și d. Corneliu Codreanu.”
Ca ori și care altul... D-le Mucichescu — spre a-mi... da puțința să fac o experiență... utilă pentru mine—te rog pri-
vește în ochii mei, d-ta care ai... fost, câțva timp, alături de mi-
ne pe șantierul dela Iași, și... deci știm ambii a cui a fost... concepția Căminului și cine or-
ganizase din închisoare (unde... era închis pentrucă spălase o-
noarea studențimii de rușinea... Manciului) campania de construc-
ție, deci evident câțva timp lip-
să dela munca efectivă, după... ce realizase însă, în vara 1924,
la Ungheni, cea mai grea eta-
pă: fabricarea sutelor de mii de... cărămizi — și știindu-le așa dar... toate acestea, privește-mă în... ochi și mai repetă odăla epoc-
ala frază: „... ca ori și care altul.”
Iți aud răspunsul stărutnd:
„Ca ori și care altul”... Așa dar:
„Ca ori și care altul”... „Trăește fără o profesiune... practică, deci în mod sus-
pect” (deși e deputat)... „Legionarii donchișoți, goi pe... dinăuntru.”
„Pierde-vară ce s'au adunat... la marginea Bucureștilui pen-
tru a construi demagogie”... „Oameni fără morală”... „OAMENI FARA MORALA”
Aceste ofense ni le aruncă... ziarul oficios al d-lui Cuza nouă

celor din Garda de Fier și Că-... pitanului nostru care e într-... chiparea jertfei și a vieții co-
recte.
Nici „Adevărul” sau „Lupta”... nu scriu altfel despre noi.
Pe deasupra mizeriei acestor... înfamii care se repetă în orice... pagină cuzistă și în orice vor-
bă a lor despre noi și care nu... merită să fie luate în cercetare... spre a li-se răspunde, — se pu-
ne problema: De ce a ajuns... aci mișcarea națională? Desci-
frând cauzele, putem înțreve-
de ce asire trebuie să aducă... viitorul în acest impas care... desparte două generații.
De ce a ajuns mișcarea na-... țională la această despărțire,
coborâtă până la atâta turpi-
tudine? Atâta jertfă desintere-
sată din partea marilor masse... naționaliste — jertfă de ener-
gie, de bani, de sbucium sufle-
tesc, de viață chiar — nu me-
rită să fie mai bine chiverni-
sită și mai rodnic cheltuită de... căpeteniile — adorate — ale... acestei mișcări naționale?
Intrebări pe deplin justifi-
cate.
Situatii — de justificat.
Deci să ne deschidem sufle-
tul.
Origina despărțirii e veche și... e de ordin sufleteesc.
Noi — vorbesc de studenți-
mea dela 1923-24 ai cărei că-
petenii erau cei din actuala
Garda de Fier, în anii de grea
luptă națională din Universități
— noi am adus în lupta anti-
semită studențească un alt
suflet decât cel pus de d. Cuza în
lupta de decenii a partidului
său naționalist de până atunci.
Noi am adus DUHUL MARILOR
RUPTURI DE LUMEA VECHIE
înfrățită cu străinul dușman,
noi am adus lansarea eroică,
IN SPIRIT DE TOTALA JERT-
FA PERSONALA, contra ace-
stei lumi vechi și instrăinate,
combătute de d. Cuza până a-
tunci numai cu mănua genia-
lei sale dialectice științifice,
numai cu biciușca democrației
parlamentare, fără crearea nici
unui ciocan de joc care să
sfarme din creștet catapetes-
mle satanice ale templului iu-
deo-masonic clădit pe pieptul
sdrobit al acestui neam prea
blând.
Brațele noastre au svâcnit,
au doborât atunci când nevoi-
le luptei o cereau, când reac-
țiunea violentă era ultima esire
dintr'o înfrângere definitivă și
desonorantă. Dar mai importan-
tă și caracteristică a fost svâc-
nirea noastră sufletească, sfâr-
șământarea, în noi, a unei întregi
vieți pregătite pentru normala
tihnă și rânduire personală,
pentru a o înlocui cu o viață
destinată numai luptei pentru
neam, gata oricând de moarte.
Acest duh al marelui, definitiv
și neimpăcătoarei rupturi —
ruptură de instrăinata genera-
ție veche și ruptură de o viață
personală orientată, chiar și
numai parțial, de interesul per-
sonal, îndoită ruptură indis-
pensabilă unei lupte eroice de
totală prementre a unei vieți
obștești — a fost aportul nos-
tru sufleteesc original în aceas-
tă mișcare națională, la ince-
puturile ei de acum 10 ani. Nici
unul dintre noi n'a mai păstrat
în întregime neatins, acest duh
dela 1923, nemiscat de vicis-
tudină vieții (ah! supremul
eroism: eroismul de durată!).
Nici unul afară de Corneliu
Zelea-Codreanu! Căci el l-a
avut înaintea tuturor și el îl
renăște astăzi în întregul tiner-
et legionar al României.
Acest duh nou de totală jert-
fă pentru neam și de luptă ne-
iertătoare, nelimitată în mij-
loace și impetuoasă (obser-
vând însă, bine'nțeles, o gra-

dație în aceste mijloace, in-
sensul de a nu recurge la mij-
loacele extreme decât după
completa epuizare a celorlalte),
a fost prima noastră despărțire
de profesorul Cuza. Nu am
erut noi să ne depărțăm, nu
ne-am depărțat noi, nici d-sa
nu s'a depărțat de noi, dar
două structuri sufletești deose-
bite (gândiți-vă chiar și numai
la vârstă) se găseau depărtate,
cu toată identitatea obiective-
lor luptei.
Dar această despărțire de noi
n'a avut numai d-l Cuza, au
avut-o aproape toți „bătrânii”
noștri naționaliști, au avut-o pă-
rinții noștri, familiile noastre,
a avut-o toată lumea, afară
de noi, tineretul, și mai ales de
căpiva dintre noi, mai îndră-
ciți și mai disprețuitori de via-
ța egoistă.
„Complotul studențesc” din
toamna 1923, prima manifesta-
re a „marelui noastre rupturi”
de lumea veche, instrăinată,
ne-a fixat astfel la o const-
derabilă distanță de profesorii
și părinții noștri naționaliști — a-
tât de adânc și mult tubiți. În
prima fază a evenimentelor au
avut cu toții un recul în fața
gâtului nostru pe care, nu-l
... Nu-l înțelegem
pentruca le lipsea ceva din su-
fletul nostru: le lipsea tocmai
acest „duh al marilor rupturi”
care era esența sufletească a
luptei noastre. Unul dintre a-
cești foarte vrednici profesori
universitari și îndrumători ai
naționalismului nostru (altci-
neva decât d-l Cuza) a decla-
rat chiar că „până când judele
instructor nu va găsi neînte-
melată acuzația de complot, nu
mai pot sta de vorbă cu acești
tineri”. Departe de noi gândul
de ranchiună, dar fraza acea-

sta caracterizează întreaga ge-
nerație a d-lui Cuza care nu
pricepea vobura acestui „must
care fierbea” în sufletul nostru.
Căci doar, dacă era vorba să
luptăm contra jidanilor, tre-
buia — ziceau dânsii — să lup-
tăm cu înțelepciune, să lum-
năm masele iar când vor fi
fost luminate și ne vor vota,
urma să avem majorități par-
lamentare rezolvând problema
jidovească fără focuri de pis-
tol și jertfe inutile, ci prin-
tru un simplu joc de bile în ur-
nele parlamentare (în astepta-
rea cărui joc prefectul Manciului
deocamdată ne sfârma, din or-
d-nul guvernului, în beciurile
poliției, fără ca logica luptei
cuziste să fi avut vre-o putere
de a ne apăra).
Nu cred că va nega cineva
această situație de aci 10 ani,
care concretizează două lum-
deosebite, în germen: lumea
reformei naționale de metodă
caldăică, pe cale democratico-
parlamentară, incapabilă de a
face față volnicilor guverna-
mentale și incapabilă de a sgu-
dai adâncimile sufletești ale
neamului spre a-l ridica la luptă
decisivă — și lumea eroică
a revoluției spirituale și mor-
tale a neînfrânată luptătoare, por-
tată pe calea fără întoarcere
care n'are decât două ieșiri:
moartea sau victoria.
Marile procese studențești ur-
mătoare „complotului” studen-
țesc, n'au făcut decât să ac-
centueze această disonanță în-
tre spirite de formațiune deose-
bită. E adevărat că d-l prof.
Cuza și alți reprezentanți ai
generației vechi — cu formula:
„nu aprob, nu desaproab, ci con-
stat” — au venit, cu multă pă-

(Continuare în pag. V-a)

LEGIONAR, văzut de Gh. Zlotescu

GARDA DE FIER ȘI L. A. N. C.

(Continuare din pag. I-a)

rinitească solicititudine, să ne apere la aceste procese la care, în adâncul sufletului nostru, noi nici nu mai doream, cu orice chip, achitarea, ne ajungă că ne vedem solid lansați contra temelțiilor anticristice, binișor dislocate în spiritul public și așteptam, satisfăcuți înconștință, un viitor personal de care nu ne mai sînchiseam prea mult. Și le vom fi totdeauna recunoscători că au contribuit a ne reda libertății și luptei. Dar această pînătească asistență și apărare nu înfățișă o intimă și totală înțelegere și aprobare a spiritului nostru de luptă „nebunească”. Și în loc de a recunoaște în acest spirit nou al nostru forța de acțiune și de victorie de mâine (căci acest spirit revoluționar „al marilor rupturi” se vedește a fi esența biruinței lui Mussolini, a lui Hitler și, mai mult sau mai puțin copiat, e azi imperfect înșușit și de „batalioanele” cuziste), în loc de a lăsa liber și a stimula spiritul nostru — o nemulțumire surdă se tot accentua la bătrânii naționaliști față de faptul că noi tinerii nu intrăm cu ușurință în matca veche și nu mai încetăm odată cu pretențiile fascisto-militare.

Un alt element venit să complice și mai mult problema. Lupta studențească lua sfârșit prin 1925 — în forma ei intensă — și generația tânără își dădă seama că nu poate continua lupta națională universitară decât în cadrul unei mișcări politice naționaliste de ansamblu având ca scop cucerirea puterii în Stat. Din acest moment deosebirea mentalității de luptă dintre noi reprezentanți prin Corneliu Zelea-Codreanu care sintetiza acest spirit nou de luptă, și dintre vechile cadre ale L. A. N. C., a cea ocazii tot mai dese de manifestare.

Disciplina quasi-militară pe care o cerea Corneliu Zelea-Codreanu (care era însărcinat cu organizarea L. A. N. C.) drept chiag al organizațiilor și chează și a izbânzii, era sistematic refuzată, cu inevitabile sarje de humor, din partea bătrânului nostru profesor. Corneliu Codreanu a trebuit să cedeze, nu fără amărăciuni respectuos exprimate și cari începeau totuși să înverneze raporturile dintre dânsul și profesorul președinte Cuza.

Și ca să nu uităm nici de Căminul dela Iași — și de vorbele d-lui Mucichescu: „ca ori și care altu” — e locul să ilustrăm încă odată deosebirea dintre aceste două mentalități: arătând că ideea lui Corneliu Codreanu de a ridica un mare cămin cultural naționalist făcut nu din fonduri ci din energia creatoare și din spiritul nou de muncă și jertfă al tinerii generații, — această idee a fost la început, obiectul de glume și de condamnări din partea chiar a d-lui Cuza, ca și aproape a tuturor celorlalți, cari socoteau asemenea acțiuni ca fiind fără rost! ba chiar de-adeptul anormal.

După primele succese dela cărmăndăria din Unghești, s'au schimbat însă cu toții la față și au contribuit (nu vom drămu examinați cât de mult) la ridicarea Căminului. Dar bunăvoința era tardivă, ea vădea greutatea de adaptare a vechii generații la spiritul nostru nou pe care nu-l înțelegea și de care nu se lăsa târâtă de cât atunci când nu mai era altceva de făcut.

Asa dar spiritul de luptă al L. A. N. C. lipsit de vigoarea biruitoare a duhului de totală jertfă și frondă contra lumii vechi, — acest anemic spirit de luptă unit cu persistența Ligii A. N. C. în a apăra democrația și parlamentarismul pe care noi tinerii le osândeam cerând o organizare militară fascistă. — erau veșnice cauze de fricțiuni și deosebiri de vederi între aceste două generații naționaliste. Faptul că cari se adăuga și o binecunoscută stângăcie și lipsă de simț practic chiar și în organizarea democratică a L. A. N. C., lucru care deasemenea nu ne putea lăsa impasibili.

Intrigile cari îi arătau pe căpitanul nostru răvnițor de șefa d-lui Cuza, nu întârziară a apărea, spre a falsifica sensul acestor ciocniri de idei.

Dar se pune chestiunea: avea sau nu dreptate Corneliu Codreanu în acest conflict?

Superioritatea punctului de vedere al lui Corneliu Zelea-Codreanu — cu organizarea disciplinată, autoritară, anti-democratică, a mișcării naționale — e incontestabilă. Nu numai exemplul mișcărilor similare din străinătate pledează pentru această concepție de luptă (veche, la noi, de 10 ani). Dar chiar evoluția mișcării naționale românești dau dreptate lui Corneliu Codreanu. Ce ar fi într'adevăr mișcarea națională fără aportul elementului de renaștere morală și spirituală a luptătorului și apoi a poporului întreg — prin „spiritul legionar” — element evidențiat și creat de concepția legionară a luptei naționale? Răspunsul e clar: ar fi o simplă frământare, intelectuală — seacă de jertfă, de rodnicie sufletească și, prin ele, de biruință renovatoare — adică ar fi ceea ce a fost totdeauna mișcarea antisemită a d-lui Cuza: o desfășurarea de argumente logice adresate minților noastre, fără a însoți însă această operă de propagandă intelectuală — foarte convingătoare — de corolarul sufletesc al acestor concluzii logice: de hotărârea caldă de a ne desface de orice interese personale și de a porni la luptă în spirit de jertfă nelimitată, redescoperind virtuțile eroice, și deci și a muri sau a birui.

Deviza legionară, învățată de la Seneca: „Cine știe să moară, nu va fi rob niciodată”, e singura forță propulsivă care poate duce la biruință o luptă îndreptată contra unor adversități atât de formidabile. La o biruință care vine ca o răsplătă a jertfei totale și a credinței în a tot puternicia adevărului slujit cu asemenea duh de jertfă, după pilda Mântuitorului.

Această deviză, acest spirit, această învățătură a Invierii Mântuitorului și a biruinței Lui prin jertfă — nu le-a avut nici odată cuzismul și în orice caz nu le-a pus niciodată în aplicare.

În ultimii ani e drept că această întreagă concepție legionară a luptei disciplinate și hotărâte la orice, e în parte copiată de către cuziști.

Cine nu-și aduce aminte de articolele foilor cuziste de acum 2-3 ani, în care, vorbindu-se despre uniforma noastră legionară, eram arătați ca „o ceată de paiețe”? Cine a uitat ironiile cuziste la adresa cântecelor noastre prin cari respiră duhul legionar de luptă pornită să sdrubească orice zăgaz, — pentruca apoi azi aceiași cuziști să și le însușească (adesea chiar melodice și textul nostru, puțin schimbat), deși ridiculizate în ajun, și să îmbrace și ei uniforma noastră de „paițețe”? Dar această tardivă trezire a cuziștilor la metodele, concepțiile și spiritul legionar, nu pornește dintr'un fond sufletec original. Ci e o goană după forme de luptă dovedite eficace, cari nu sunt însă emanate spontan din sufletele lor cari erau, și desigur mai sunt, streine și neînțelegătoare ale acestui duh nou al nostru. Dar în orice caz această acceptare din partea cuziștilor, a formelor exterioare de luptă legionară (fondul rămânând tot cel vechi: democrație, parlamentarism, lipsă de spirit de totală jertfă în luptă, lipsă de spirit legionar creator: dovadă felul cum vorbesc cuziștii despre munca dela Bucureștii-Noi), această schimbare a formelor cuziste în sens legionar, este o nouă dovadă că concepția noastră de luptă rămasă neclintită pe aceeași linie dela 1922 încocoare, este cea bună.

Deci Corneliu Codreanu a avut dreptate când cerea d-lui Cuza s'o adopte, iar d. Cuza a greșit când s'a opus acestui spirit, pricinuind despărțirea dintre d-sa și noi.

Aceste conflicte de idei apărute în anii 1924-25, în cari nouă nu ni se poate așa dar reproșa nimic, — s'ar fi putut atât de ușor aplana printr'o recunoaștere, din partea bătrânilor naționaliști (cari urmau de altfel să păstreze șefa) a temei-

nicii noului spirit de luptă tinerească „legionar”, creat de Corneliu Codreanu (și atât de mult răvniț azi de L.A.N.C.). Dar această recunoaștere nu s'a produs. Spre a evita agravarea lucrurilor, Corneliu Zelea-Codreanu și subsemnatul am părăsit Iașul, în toamna anului 1925, plecând în Franța unde ne-am completat studiile universitare (deși căpitanul era deja avocat din 1922). Am lăsat L.A.N.C. să se conducă după vechile impulsuri, fără jena injuncțiilor spiritului nostru „complotist” și „legionar”.

Pe când ne aflam în Franța, în 1927, a intervenit formidabila greșală a d-lui Cuza care, involuntându-și pe cei mai vechi și buni luptători de a se fi vândut jidanilor (fapt astăzi dovedit ca neadevărat) a produs spargerea Legii în două, eliminând 7 din cei 10 deputați ai săi, spre consternarea țării întregi.

Spre a evita să se rupă și tinerețel în două „statutari” și „nestatutari” — și socotind că spiritul nou al acestui tineret luptător a fost suficient de necotit și oprimat de către generația bătrână care se dovedea incapabilă de o acțiune unitară, disciplinată și ordonată, acțiune strict necesară unei biruinți, — noi cei din actuala Gardă de Fier, foștii „complotiști” dela Văcărești, Galata, Severin, Focșani, am hotărât că nu urmăm nici una dintre cele două frânuri ale L.A.N.C., și ne-am constituit în organizația nouă de azi.

Ce am „furat” noi prin această dela masa profesorului Cuza? Dreptul de a duce o luptă pentru neam mai eroică și într'un spirit de jertfă totală pe care nu-l definim nici dela d. Cuza nici dela altcineva decât dela renașterea noastră morală călătă în jocul marilor ani de luptă studențească? Antisemitismul?

Dar alțarea spirituală de cugătarea unui om de știință, implică oare o interdicție de a lupta, în direcția acelei cugetări, cu arme noi, pe căi mai eroice? Nici d. Cuza nici Garda de Fier nu au un drept exclusiv asupra luptei naționale românești. Ori cine e în stare să facă mai mult și mai bine decât noi, e nu numai liber, dar e dator s'o facă.

Pentru ce atunci calomniile din „Apărarea Națională” față de „Donchișoții” cari au sângerat la Vișani, au degerat dar au biruit în lupta dela Tutova (chiar și contra L. A. N. C., deși „nu existăm politiceste”), au fost sdrobiți fiziceste dar au biruit întreaga Românie veche la Neamț, au fost sfărâmați pe toate căile patriei, pentru dragostea lor de neam, pentru visul celeilalte Românie pe care și profesorul Cuza ne-a învățat s'o dorim?

Pentruce infamia cu „traiul din fonduri suspecte” al Căpitanului nostru, care e pildă de totală abnegație și descătușare din egoismul personal, pildă pe care nici un membru al L. A. N. C. și nici chiar al Gărzii de Fier n'a putut-o imita pe deplin? Cum își pot permite oameni cari ar avea un suflet românesc deplin și sănătos, să calomnieze pe șeful nostru și să uite că șeful lor efectiv, profesorul George Cuza, are trecut pe care îl are? Căci nici noi nici țara nu putem uita nici odată, așa cum uită cuziștii că în vreme ce Corneliu Codreanu lupta cu arma în mână și cu viața aruncată în focul luptelor pentru a da rodnicie și împlinire cugetării profesorului A. C. Cuza — D. Cuza-fiu nu numai că nu vibra sufletește deloc alături de tinerimea închisorilor, nu numai că era complet absent din luptele și dela jertfele și suferințele noastre, dar ERA IN TABARA DUȘMANA, alturi de Pangal și Socor, membru în Loja de Fracmasonice, adică acolo unde se uneltea și se unelteste contra mișcării naționale, contra lui Dumnezeu, a Națiunii și a Regelui! Nici o scuză nu există pentru această oroare! Nu e admisibil ca fiul profesorului Cuza să fi fost „nelămurit” asupra masoneriei până prin anii 1928-1929, când apare subit în mișcarea națională pentruca să pretindă a fi element de infailibilă îndrumare a românismului și moștenitor prezumtiv (pe bază de succesiune legală, conform Codului Civil) al proprietății mișcării naționale românești. Cine nu știa, în anii

următorii mișcării naționale, ce este masoneria? Profesorul Paulescu își publicase de mult marile sale studii asupra masoneriei, totuși tânărul profesor Cuza nu se lămurise nici până în anul 1926-28 și s'a făcut fracmason. Această „nelămurire” a sa nu-l poate în nici un caz îndreptăți să atace astăzi, în acest fel, pe Căpitanul nostru și Garda de Fier, adică exact așa cum a învățat și a auzit de nenumărate ori vorbindu-se în loja sa masonică despre mișcarea națională, despre Garda de Fier și studențimea luptătoare: „pierde-vară”, „donchișoți”, „fonduri suspecte”, etc.

Pentruce sunt „pierde-vară” legionarii veniți pe jos dela Reșița, Sibiu, Brăila ori din Basarabia, până la București, spre a munci nu atât la betonul și cărămida unei case legionare, cât la reconstrucția spirituală a României de mâine. Mistria pe care o țin ei în mână e o rusine, dar mistria și șorțul ridicol de mason pe care profesorul George Cuza abea le-a lepădat (dacă le-a lepădat) aceștia nu fac rușine unei mișcări naționale?

Această purtare publică a L. A. N. C. față de Garda de Fier nu e — așadar — altceva decât o nouă dovadă că L. A. N. C. (cu toată imitația formelor noastre exterioare de luptă legionară) continuă a fi streină de spiritul legionar al Gărzii de Fier, care s'a dovedit a fi duhul viitorului și esența aducătoare de izbândă.

Și atunci, câtă vreme această prăpastie sufletească se menține — nu datorită nouă — ce ar fi unificarea mișcării naționale decât o ingropare a spiritului legionar, o otrăvire a lui, o scufundare pentru totdeauna a zorilor unei alte Românie eroice, drepte, cinștite? Căci o organizație care vorbește despre noi în felul atârțat, nu e nici eroică, nici dreaptă, nici cinștită, iar a ne confunda cu ea înseamnă a ne însuși culoritul ei, ceea ce ne repugnă și ne este cu neputință.

Asadar pentru a se ajunge la o utilă unificare cu L. A. N. C., ar fi trebuit mai întâi să se respecte din partea acestora — cum nu se face azi și nu mai credem că e cu putință nici în viitor — ceea ce adevăr (și supremă calitate) în mișcarea Gărzii de Fier: duhul totalității spiritului legionar revoluționar (de arică, asadar ordonată, revoluție); spiritul de disciplină și de jertfă eroică pentru neam; intangibilitatea dreptului nostru de a veghea ca mișcarea națională să se mențină pe linia indicată de noi: de înnoire totală nu numai a structurii etnice a Statului dar și a organizării sale politice, cât și de înnoire a spiritului poporului românesc în sens eroic, moral și de tonificare vitală. — ferind astfel această mișcare de îndrumarea ce vrea să-i-o dea L. A. N. C. pe falsele căi democratic-parlamentariste (deși prezicem că L. A. N. C. ne va imita cât de curând din nou, lepădându-se de democrație și întinându-se și ea „revoluționară”).

Iar respectarea acestor direcții caracteristice ale Gărzii de Fier nu este posibilă fără respectarea Căpitanului nostru care a creat acest complex de năzuinți și de viață nouă legionară și care e chezașul împlinirii lor.

Sunteți liberi să ne aruncați în față invinuirea mincinoasă care nu atribuie toată acțiunea Gărzii de Fier decât unei pretenșii vanifate de șef a Căpitanului nostru. „Vanitatea” se nu e nimic altceva decât co-

știința operei concepute de el și o sănătoasă tărie de a realiza pe această concepție salvatoare. Noi aplaudăm ambițiile și o vrem tot terna: vrem s'o vedem când în noi toți și în treagă!

Incheem:

Dupăce am văzut asadar de mai bine de 10 ani porturile noastre cu L. A. N. C. numărăm neînțelegeri a lui nostru legionar fârmare și rea credință departe de a mai face imprudențe.

De aceea la însușele pârrea Națională, pe privim nu în ignominia lor ci în sensul cel de problema unificării naționale, singura care merită această cucoție, — noi nu mai căm un răspuns:

Cu acești oameni nă azi în L. A. N. C. nedreptate, de ura oasă neputință, — avem nici o comună tească. A crede într-a lor la sentimentele și iar a accepta compromiș sincere, ar însemna mam noi însine tot ce dit până azi. Lepădă nădejde de rodnicia lă unificare cu L. A. gionarii Gărzii de Fier te cu căpitanul lor, drați spiritualcește, șovăire, pată sau comp trecut lor, își continua victoriașă spre mare de inviere prin jertfa legionară.

Post scriptum.

În ultimul număr rării Naționale” citim reile noi grosolanți am pitanului, sub pi „Ordessus” (în care tem condetul d-lui insuși): Căpitanul cut, pe rând: „dobit de Dumnezeu”, „pr jaș”, „șiel tânjind ascunsă”, iar mare este descoperirea făc tor asupra originii care n'ar fi decât toantă a dracului, leșească”.

Când răutatea sen până la asemenea mai e nimeni îndrept vorbească despre ob filiațiune spirituală impune oarecari și în restricțiunea tra nedreptăților și lor” ignominii cuziste că nu vom răspunde măsură injositoare. să se știe că ne simțuți de orice legătura cu acești oameni are dreptul orice fiu tă față de niște PAI NATURATI!

Cinși și răsp

A X APARE regulat

De la formalismul democratic la naționalismul constructiv

de VASILE MARIN

„Să lăsăm clișeu „Suveranitatea poporului” și să nu ne luăm decât după suveranitatea patriei. — Din mormintele țării răsună mai multe voturi de cât din localurile noastre electorale”

AUREL C. POPOVICI

FUNDAMENTELE DEMOCRAȚIEI

La origina Statului de până acum au stat fără îndoielă, principiile revoluției franceze de la 1789, produsul ideologic al iluminismului celui de-al XVIII-lea secol. Două idei forte constituiesc armătura doctrinei democratice:

- 1) Ideea suveranității Statului având ca titlu original națiunea personificată și
- 2) Ideea de drept natural, inalienabil și imprescriptibil al individului, opunându-se dreptului suveran al Statului.

În rezumat individualismul moral, economic și social, a însuflețit întreaga mișcare și dezvoltare a civilizației democratice.

CRITICA DOGMELOR DEMOCRATICE

Reformismul și formalismul. — Viciul congenital al democrației sistem metafizic, această concepție esențialmente subiectivă constă în formația pur intelectualistă și în pașunea dialectică a teoreticienilor ei.

Indrăgostii de simplitate, de claritate și de simetrie, elemente eminamente logice, luminații sec. XVIII, derivați spiritualicește din marele Descartes, nu se mulțumesc să caute și să descopere legile naturii sociale spre a utiliza apoi, ci crează ei înșiși, confecționate pentru realitate și voesc a introduce calitățile în formule, a așeza totul înaintea bolilor, cum ar pune cuminte țărănul nostru.

Toate acestea sunt permise, atât timp cât rămânem în domeniul geometriei, fiindcă aceasta trăiește din conștient, produs al gândirii pure. Dar concepția mecanică, geometrică, cu obârșia la Aristotel cel cu „zoon politikon” nu se poate aplica societății umane, care este un organism viu, de sine stătător, cu legile sale proprii de dezvoltare. Pentru geometria democrației, statul și societatea nu sunt produse naturale, ci ceva artificial, un „contract social” un „pact fundamental”, încheiat între indivizi, cari la rândul lor sunt egali și identici.

Viața unei societăți, a unei națiuni, nu este nici logică nici simetrică. Ea nu poate fi încorsetată în formule nici turnată în tipare. Procesul de dezvoltare al unei națiuni este un proces organic. El trebuie urmărit zi de zi, fiindcă se realizează în timp. „Mania aceasta de a introduce în politică adevăruri „pure”, „integrale” absolute” pornește din rațiunea pură, care însă, fără vederea limpede în firea lucrurilor, e pură aberație în știință, dar mi-te politică” scria marele naționalist Aurel C. Popovici.

Democrația creiază omul universal, un om abstract, ideal, identic peste tot cu el însuși, în vreme ce noi avem nevoie de oameni înrădăciți solid în pământul nostru, în istoria noastră, în tradiția noastră, în tradițiile noastre naționale.

Există „om” ca atare. Element constitutiv ale unei entități „omenire” sau „umanitate”, ci există numai în raportat la familia sa națională, în cadrul real al dezvoltării sale biologice și psihologice.

Pasiunea de legiferare a democrației nu cunoaște ho-

tare. Democratul nu slujește decât un singur stăpân: cuvântul sonor și nu întreține decât un singur cult: al hârtiei tipărite. Tot aparatul democratic, pus în mișcare de dinamul electoral, e în slujba certificatului.

În locul omului viu, ancorat în realități, energic și plin de inițiative roditoare, democrația împinge mediocritatea de aur, miopul papirofil, șoarecele de bibliotecă, mandarinul pergamentelor universitare.

Prin aceasta, spre deosebire de naționalism, democrația n'are cultul omului ci cultul forme. Sterilă și impotentă, dinamica electorală nu permite selecționarea valorilor individuale. Rar, în regimurile democratice se poate realiza acel „The right man” atât de scump englezilor.

MIRAJUL SUVERANITĂȚII POPORULUI. — Gustave le Bon, scria că politica de astăzi se mărginește a afla mereu care este opinia publică în loc să se preocupe de conducerea ei.

Democrații privesc votul universal ca pe cel mai mare câștig al omenirii și leacul tuturor relelor. Ei uită însă, ca îndată ce li se pun la dispoziție acest temut instrument de influențare a treburilor publice, masele, lipsite de perspectiva istorică și fără simțul eternului național, se vor preocupa exclusiv de satisfacerea intereselor lor materialiste și vor obliga pe conducători să se preocupe numai de realizarea acestor interese.

Electoralismul nu permite selecționarea. Masele n'au instinctul erarhiei valorilor. Pentru ele libertatea, nu constituie factor de cultură și progres ci prilej de anarhie și desmăț. Pentru ele egalitatea devine idealul, ori prin aceasta se deschid larg porțile făclierilor materialismului, cari sunt bine primiți, fiindcă e-

galitatea devine o formulă binevenită numai când se agită ideea de egalizare materială.

Votul universal, are între altele și imensul defect de a crea partide, toate pe considerățiuni materialiste. De aci fărâmițarea corpului național, căruia i se substituie fracțiuni interesate. Așa se explică că procesul de pulverizare al totului național, găsește în presa și spiritul evreiesc, un aliat din cel mai fidel. Dinapoia cortinei, finanța internațională, trage sforile și își rostuește afacerile, cu siguranța deplină a succesului: *Divide et impera*.

MATERIALISMUL DEMOCRAT. — În goana după voturi și partizani, numerică și cantitativă prin însăși esența ei, preocuparea de competență a democrației, se găsește în problema socială.

Lipsită de perspectiva duratei, trăind în actual, democrația este sclava clipei. Capabilă de a crea o civilizație pe considerațiuni materialiste, democrația este improprie de a promova o cultură. Ori națiunile trăesc și se împun lumii numai prin creația valorilor spirituale și nu pe baza elementelor de confort sau ale standardului de viață. Civilizația dezvoltă elementele tehnice ale existenței umane și este internațională prin însăși structura ei. Cultura nu poate fi decât națională și universalitatea ei reese tocmai din multiplicitatea elementelor de specific pe care le conține. De aceea orice democrație este materialistă și orice naționalism este spiritualist. În câmpul de luptă al vieții, eroismul este de esență naționalismului; oportunistul și lașitatea constituiesc zestrea democrației.

ANTINAȚIONALISMUL DEMOCRATIEI. — „Nici o democrație nu poate fi națională, scria Aurel C. Popovici.

Pentru că legea ei, singura rațiune a existenței ei, e un număr. Iar numărul singur nu are caracter național, cum n'are foamea, cum n'are invidia, cum n'are lăcomia. Numărul e internațional. E internațional ca banul și schimbător ca el. Nici o democrație nu poate fi națională, pentru că numărul singur nu are cap, nu are suflet. Cifrele pot să reprezinte voturi, ele însă nu fac politică”. În rezumat: trăind prin și din alegeri, democrația dizolvă naționalitatea.

NOI ȘI DEMOCRAȚIA

În momentul când țara noastră și-a dat o formă de stat, a trebuit să acceptăm *volens, nolens*, formula democrației apusene, fiindcă aceasta ne-o împunea Europa de atunci. A continua însă sistemul și acum, ar fi să ne condamnăm la sigură desființare.

Își pot permite riscul practicii democratice, țări ca Franța, cari au un bogat trecut național, și-au realizat în decurs de veacuri, forme de cultură, definitive, nepieritoare. Peste opera a 40 de regi se poate întinde poleiala democratismului integral. Instituțiunile naționale create pentru totdeauna, rezistă și se desvoltă mai departe prin viața lor proprie. Dar noi?

Salvarea noastră nu poate veni decât dela integrarea luptei noastre politice în cadrul sănătos al naționalismului, a cărui definiție o păstrăm intactă, așa cum a formulat-o la timpul său Maurice Barrès, „*Le nationalisme ordonne a juger tout par rapport à son pays natal*”. Naționalismul care nu pornește dela noțiunea abstractă „popor” ci dela un popor anumit, nu dela „umanitate” ci dela „naționalitate”.

De aceea în orice stat, na-

ționalismul intră în luptă cruntă cu democrația, ai căror amici se găsește în lagărul minorităților etnice. Dovada cea mai bună am avut-o în cărdășia dintre partidele noastre democratice și blocul de voturi maghiaro-evreiesc în preajma alegerilor.

Naționalismul ca și viața nu curge nici logic, nici simetric. El nu e abstract, formal și aritmetic ca democrația. Și mai actual decât oricând, Aurel C. Popovici, scrie încă din 1910: „Naționalismul nu cere, nu este prin nimic obligat a cere „ca poporul să se guverneze prin sine însuși”. El cere o organizație a statului, o formă de guvernământ prin care poporul să colaboreze în politică, dar numai pe măsura celor ce pot colabora din mijlocul lui într-o politică națională”.

Naționalismul fugind de abstracțiunile scumpe democrației îmbătătită de „universal” a renunțat de a căuta o formă de guvernământ tip, aplicabil în orice țară și în orice loc. Fiindcă cea mai bună formă de guvernământ rămâne tot aceea pe care o reclamă condițiunile morale ale unui popor și care răspunde mai bine necesităților și intereselor structurii sale economice și politice.

Nu „chemarea maseilor la viața politică” cum flagornează democrația, vroește naționalismul constructiv, ci punerea în mișcare a acestor mase pentru promovarea muncii și a culturii naționale. Naționalismul nu ține seama de voința numărului, ci de voința conștientă a celor aleși cari intrunesc însușirile și aspirațiile poporului lor.

Naționalismul nu este program electoral; el nu e teoretic ci credință profundă. De aceea el nu poate fi și formulat și științificat”.

Naționalismul este monarhic prin esența lui, sprijinit pe interpretarea piramidală a societății. Pe când democrația se realizează în suprafață, naționalismul se desvoltă în adâncime. Revendicarea cardinală a democrației este guvernarea poporului prin sine însuși, cu alte cuvinte negarea rolului precumpănitor al monarhului în conducerea națiunii. De aceea, orice democrație este întotdeauna de fapt, și mai ales „de jure” cum scria un mare naționalist, o continuă străduință spre republicanism. Mondialismul și complotismul democrațiilor, nu's altceva decât paravane dinapoia cărora se urzesc comploturi pentru dinamitarea autorității monarhice și a fundamentelor naționaliste.

Naționalismul este un rang de noblete, o treaptă de nobilitate pe scara culturii altor triburi și națiuni scrie Aurel C. Popovici. Și ca un omagiu adus marelui scriitor naționalist, vizionarul de geniu al orientărilor ce aveam să vină, vom încheia articolul nostru, cu concluzia extrasă din opera lui cea de seamă, „*Nationalism sau Democrație*”: „Dar spre a înțelege asemenea concepții, se cere mai mult decât o aritmetică de voturi, mai mult decât un raționalism semitic, mai mult decât entuziasm pentru un egalitarism utopic, mai mult decât evlavioasă adâncire în ziare — se cere sentiment moral adânc și o puternică viață patriotică, în unire cu înțelepciunea vieții politice”.

Domnule Crainic !

de MIHAIL STELESCU

Au picurat din cupa vieții zile cu soare și zile cu furtună, picuri de sânge și foi de lauri, dar fără să se plece nici nevoilor nici nimănui, slovele pline de adevăr și de tinerețe ale „Calendarului” au biruit timpurile și au dominat oamenii.

Mi-aduc aminte cu mâhnire dar și cu mândrie de primele zile de luptă ale acestui brav ziar. Tinerețea luptă vărsând sângele în stradă, „Calendarul” trâmbea dreptatea acestei tinereți fără întregi.

Și s'a lovit de către oficialitatea putredă și ratată, în amândouă aceste forțe dinamice ale României Noi, dar fără a le putea zdrobi, fără a le putea culca la pământ. Și de data acesta, loviturile au îndărjit și au întărit și mai mult credințele.

Și acum domnule Crainic, îmi aduc aminte de o scrisoare ce v'am adresat-o printr'un ziar studentesc, atunci la început, când vă rugam în numele unei generații înșelată de toți să ne îndepliniți d-ta, visul de a rămâne „așa cum ne-ai apărut”.

Și vă spuneam domnule Crainic: „Fiți așa cum este sufletul nostru, căutător de viață nouă”.

„Domnule Crainic te iubim. Nu ne svârși niciodată în întunericul urei. O generație te roagă să-i împlinești acest vis”.

Și azi privesc cu umilință la umbra de neîncredere ce am îndrăznit s'o am, dar pe care o sâdise în sufletul nostru al tuturor tinerilor, minciunile și vândările tuturor de până atunci, fără excepție. Toți priveau tineretii pentru al specula, pentru a-l canaliza în făgașurile intereselor lor, făcându-și prin tineretie reclamă, trambulină, sau îmbrășișându-l de teama unei reacțiuni violente.

Aj fost singurul domnule Crainic care ne-ai jubit și ne iubești, ne-ai călăuzit și mergi alături de noi, tânăr și cu spada în mână, fier înroșit ce sparge meren baboaiile de putregaiu de pe fața acestei țări.

Ai fost singurul așa cum doream de mult să vedem un director de ziar, care în fața oricărei ispite ai rămas curat și mai mult, ai desvâruit orice tentativă la lumina zilei.

Nu ne-ai vândut niciodată de dragul vr'unui politician, din contră, când pagini întregi de calomnii svârleau rotativele unei prese bine cunoscută, împotriva acțiunilor tinereții noastre, ne-ai apărat cu drag și cu înverșunare.

Suferințele noastre, ura noastră de tineri schingiuiți și batjocoriți; frământarea mornită de strângere a rândurilor generației noastre forțată a fi revoluționară, toate acestea își găseau o supapă și un răsunet numai prin coloanele „Calendarului”.

Intra-devăr „Calendarul”

În el vom căuta în ziua biruinței României celei Noi, zilele de suferință și zilele de mulțămire

ale trecutului nostru de luptă. În acest „Calendar” s'au săpat neșterse urmele mărșului tinereții către punctul final al spiritului nou al vremii.

În „Calendarul” ne vom orienta asupra numărului de zile ce te merită să le mai trăiești hoții care au furat țara și politicienii care au sfărțec-o în zdrețe.

În ziua sfinteții răfueii ne vom orienta o clipă nu după calendarul vremii ci după „Calendarul” dumitale.

Iar azi domnule Crainic, toți din toate părțile ne cheamă, ne îmbie, și-au adus aminte de noi. Dar noi ne-am adus aminte de nevoi! Atunci nimeni nu ne cheama, nimeni nu voia să ne ia în serios. Eram trimise la carte. Și noi așa am făcut, carte am învățat, din însăși slovele articolelor d-tale. În frământarea de furtună și în sbucnirea de vulean a frazelor ce te închegai cu viziune de profet și cu forță de executor.

Domnule Crainic, te-am rugat „dată să nu ne părăsești și nu ne-ai părăsit. Ei bine, o generație ca a noastră nu uită. Noi știm să murim dar nu să trădăm.”

Vom rămâne în jurul singurei face care ne-a luminat în fața țării primii pași, vom rămâne lângă primul și adevăratul nostru prieten, lângă Nichifor Crainic.

MIHAIL STELESCU

PRO DOMO II

de OCTAV ȘULUIU

Critica nu există atâta timp cât nu există și valori care să constituie obiectul ei. Căci critica este o creație de valori. Ea le cercetează, le confruntă, le ierarhizează și le revizuește. Dar punctul nevralgic constă tocmai în noțiunea însăși a valorii. Sunt mulți cari contestă existența valorii. E drept că valoarea absolută nu există sau dacă există ea stă într-o regiune inaccesibilă simțului comun sau rațiunii: în regiunea metafizică. Dar există valori și acest plural indică relativitatea lor. (Numai singularul are caracter de absolut: de aceea se spune despre Dumnezeu că este **Unul**, iar treimea este **Una** și nedespartită. Iată că se introduce diviziunea într-o noțiune, introducând în ea și relativul. Aceasta ar conduce la ideea că existența are o valoare absolută căci e noțiunea cu sfera cea mai mare deci este **Una**.)

E drept și așa e. Dar pe deoparte noi nu trăim existența ca întreg, iar pe de altă parte principiul însuși al trăirii noastre este al continuității, deci al fărâmițării: pentru aceea trebuie să ne mulțumim cu valori relative).

Cel mai mult neagă însă chiar existența valorilor relative. De unde, spun ei, vin aceste valori? Și cu ele un substrat calitativ sau cantitativ? Valorile, răspund, vin dela critică. Ea le postulează. Fără postulare a priori valorile nu există. Valorile relative sunt deci o convenție, o axiomă conformă minții noastre. Nu pot intra acum în amănunțimi, dar e destul să se știe că valoarea e o creație a spiritului omeneș, a spiritului critic și ca atare ea e un artificiu. Dar nu artificiu, așa cum sunt toate creațiunile spiritului omeneș. De aceea scepticii cari refuză să accepte valoarea, le răspundem că atunci ar trebui să nu accepte nici-o altă noțiune a minții omenești și nici propriul lor scepticism care e și el o creație tot atât de artificială ca și altele, ba de două ori chiar: întâi pentru că e o creație și în al doilea rând pentru că se reflectează asupra unei alte creațiuni aruncându-și prezumația falsă că numai aceasta e artificială. Raționalismul e o iluzie dar e conștientă. Scepticismul e o păcăleală.

Așa dar valoarea nu există de cât ca postulat.

În ce privește calitativul și cantitativul, aceste două condiții — sau forme — ale lucrurilor — materiale sau spirituale — sunt atât de strâns legate încât nu se poate vorbi de una fără a se vorbi și de cealaltă. S'a mai spus că în definitiv calitatea nu este decât un derivat al varietii cantitative. După cum e mai mult sau mai puțin dozată, o materie, sau o creație are o anumită calitate sau alta. E drept că totdeauna rămâne un imponderabil, dar fără aceasta nu se poate raționa. Lui trebuie să i se facă loc în orice cugetare ca unei necunoscută care nu poate fi niciodată algebric aflată. În orice caz, calitatea stă în funcție de cantitate și de aceea și valoarea le are în substat pe ambele.

Critica am spus că are de scop să cerceteze, să confrunte, să ierarhizeze și să revizuiască valorile. Toate aceste misiuni sunt indisolubil legate una de alta și ele se vor găsi cu necesitate în orice formă de critică.

În ultimul timp s'a introdus în critică o distincție care n'a contribuit cu puțin la decăderea critică. Anume s'a făcut din foliote un gen aparte de critică, o critică de recenzii. Critica aceasta își are o justificare, deoarece literatura a ajuns astăzi o producție cu caracter economic. E necesară deci o triere a creațiilor, cât mai mare. Dar oare pentru că se ocupă săptămânat timp de un an de zile, cu câte o carte nouă, care în majoritatea cazurilor e proastă, pentru arta critică periodică e nedemnă? Dimpotrivă.

Nu voi aduce exemplul unor mari critici cari nu s'au realizat decât în foliote, în perioade. E banal. Nici nu voi uza de senza că prin critica periodică prinde critica, ci stă pe un alt

se urmărește a se deschide gustul publicului și a se menține treaz interesul pentru critică. E pueril. Critica periodică n'are de cât un defect: că nu e făcută cu seriozitate. Cu același seriozitate cu care e făcută și critica cealaltă, gravă, doctrinară, universitară.

Critica periodică reprezintă primul stadiu în operația generală a spiritului critic: cercetare și trierea valorilor. E drept că îi lipsește posibilitatea de ierarhizare și revizuire a valorilor. Dar poate totuși și ea să ierarhizeze și să revizuiască într-un spațiu de timp mai mic. Critica periodică e operația de studiere a fenomenului literar în actualitate, pe viu. Sau ar trebui să fie. Ea nu se poate face deci decât ca și critica gravă, adică în lumina unor principii bine stabilite.

Critica periodică a fost depreciată pentru că a încăput pe mâna unor neprofesioniști, cari au transformat-o într-o simplă dare de seamă. A rezuma subiectul unei cărți nu însemnează a face critică. Nici a cita la nesfârșit și citate inoperante. Citatul trebuie să fie expresiv, caracteristic și să sprijine argumentarea. Și să fie cât mai scurt. Dacă se poate să se suprimă și să se indice doar pagina: fiindcă se presupune că nu se citește o critică decât după o prealabilă cunoaștere a operei. Iar să împărțirea de elogi și zadarnică. Este drept că o insuficiență de vocabular, reduce adjectivul foarte mult așa încât criticul e obligat să se servească uneori de ele; însă trebuie să observe o mare cumpănă în alegerea și decernarea lor.

Adevărata împărțire a criticilor ar fi în: istorică și monografică.

Critica istorică nu este critica aceea care încearcă să explice opera prin viața autorului sau autorul prin opera lui. Asemenea exerciții nu sunt decât detașuri critice, dar nu li se poate aorda o importanță capitală, de cât doar în estetică, pentru a se lumina anumite cercetări asupra procesului creației. Critica istorică este operația de ierarhizare și revizuire — sau invers — a valorilor, în privire retrospectivă. Cui i se pare puțin să la în mână opera lui Salnteu-Beuve și se va lămurii asupra importanței acestei critice.

Critica monografică este aceea care studiază exclusiv o personalitate creatoare. Condițiunea însă e ca această personalitate să fie covârșitoare, adică să aibe o valoare incontestabilă și care să nu sufere vre-o revizuire în rău a istoriei. Studiul acesta este făcută din toate punctele de vedere critice și sub toate aspectele acelei personalități studiate. Trebuie să se observe că pe când în critica istorică preocuparea de căpetenie o constituie mai cu deosebire operele desprinse de autorul lor și raporturile în care se găsesc operele diferitelor scriitori în ele, în critica monografică preocuparea o constituie un autor și operele lui și raportul dintre operele acestea ale aceluiși autor. Prima critică ar urmări o ierarhizare în cultură, pe când a doua o ierarhizare în creație.

Până la urmă însă vom ajunge că și critica periodică și cea istorică și cea monografică nu constituie decât ramuri cari se întretaie ale aceleiași activități cronice a spiritului omeneș și că în oricare din ele se face același travoliu. În critica interesată întâi observarea strictă a metodei. Și în toate trei feluri de critică, se întrebunțează același metodă.

Critica este așa dar un gen în sine. E un gen de cugetare — dacă nu chiar cugetarea însăși — și mai precis, e un gen de activitate spirituală, așa cum e creația literară sau istorică. Dar să nu se confunde critica și literatura. N'am spus că critica e un gen literar. Numai critica artistilor e un gen literar, sau critica făcută în calitate de artist. Critica, am spus, e un gen CA ȘI literatura, dar nu DE literatura. Adică literatura nu e confuzie în terminologia critică.

plan de cât ea, dar amândouă sunt la înălțime egală. Critica nu e nici un parazit pe spina reea literaturii, nici nu copii sârman al ei. Este o rudă egală în rang. Cel cari au susținut că e un gen literar, i-au dat însă o lovitură pentru că au îndemnat pe critici să urmărească adevărul. Și asta a fost greșit.

Pentru a fi critic sunt necesare mai multe calități nu una singură. Vremea noastră, din cauza recrudescenței de producție a ajuns să fie mult mai exigentă decât epocile anterioare. Acum nu se mai cer calități simple ci complexe de calități, tocmai pentru o mai solidă garanție a reușitei. Mai ales în domeniul spiritual, complexul de calități e mai necesar ca oricând deoarece într-un timp de anarhie se strecoară aci toți nechemati. Toți caută o glorie aparentă. Adevărata glorie e însă greu de ajuns. Ea nu e decât o înfimă răsplată pentru niște eforturi titanice.

Întâi i se cere unui critic gust. Și pentru a-l verifica și dovedi îi trebuie criterii sigure de judecată. Neajunsurile la cari a dus considerarea gustului ca unic principiu critic le-am arătat în articolul trecut. Necesitatea criteriilor e și mai evidentă. A spune că un vas poate fi condus fără cunoașterea principiilor marinărești, ci numai cu preșterea că ești pe drumul cel bun și cu... curajul de a merge tot înainte, e același lucru ca și a susține că afară de gust, nu mai există criteriu plauzibil în critică. Opera de artă nu e un conglomerat anorganic. E un corp viu. E o construcție fântă pe baze spirituale. Pentru a o judeca, trebuie să pătrundem intențiile artistului, să le verificăm.

Dar artistul a avut anumite criterii cari sunt aceleași totdeauna și peste tot. El bine conform acestor criterii și criticul va cerceta opera de artă. Criteriile acestea sunt legi, sunt dogme cari nu pot fi schimbate fără a produce o perturbare generală în domeniul spiritual.

Preconizez o critică dogmatică. Dogmatismul e singura posibilitate de salvare din haosul spiritual, după eum dictatura e singura leșre din dezordinea politică, economică și socială.

Dogmatismul acesta nu e o aplicare rigidă a unor legi a-priorice. E dimpotrivă o verificare a operei prin propriile intenții ale autorului și prin acele criterii cari au fost găsite valabile pentru orice creație de până astăzi. Așa dar pentru a stabili operația critică sunt două stadii: întâi se studiază procesul creației la operele consacrate și se extrag criteriile după cari au fost făcute și apoi aceste criterii sunt aplicate la cercetarea noulor opere. Criteriile acestea trebuie să fie însă foarte largi pentru a permite o justă subordonare a tuturor operelor și exceptiilor și pentru a permite să se strecoare în judecată critică și acel imponderabil care totdeauna rămâne insesizabil și fără de care nu se poate înțelege opera.

Așa dar dogmatismul nu e un mecanism automat care acceptă sau respinge, ci un joc spiritual de o disciplină elastică dar necesară.

Criticul mai trebuie să fie serios. Orice abatere dela seriozitate o plătește cu pierderea autorității. Criticul nu se poate tine de glume și de fleacuri. Misiunea lui este a unui aristocrat și pentru aceea îi încumbă o demnitate rară.

Critică fără cultură solidă nu se poate face. Nici fără înformare la zi și lectură permanentă.

S'a subînțeles cred că mai îi trebuie criticului o inteligență desociativă foarte subtilă și un aparat logic fără cusur. Precum și un material de expresie dela care să nu se abată. Criticul nu poate da cuvintelor decât valori noționale, nu și estetice. De aceea el trebuie să precizeze conținutul noțiunilor de cari se folosește pentru a nu da loc la confuzie în terminologia critică.

În sfârșit criticul trebuie să fie obiectiv. Chestiunea obiectivității e icarte delicată. Trebuie să fie lipsit criticul de orice pasiune? Da, de orice pasiune spirituale. Numai acestea însuși viață criticii sale. În fata unei opere proaste autorul trebuie să uzeze de cea mai mare asprime. Severitatea criticului nu e un semn de subiectivism, nici o nedreptate. E afitudinea potrivită cu subiectul. Am avut odată intenția să scriu: critica e un act de răz-bunare. Într'adevăr, criticul răz-bună pe toți amenii cari au fost păcăliți când s'au adresat unei opere insignifiante. De asemenea în fata unei opere geniale criticul se entuziasmează. După cum prostia lrită ura spiritului și a criticului, genialitatea-i stimulează simpatia spirituală. Întră în acestea vre-o cătîme de omenesc? Nu, deoarece se presupune că un critic nu se preocupă de un autor, deci de un om, ci de o operă.

Numai despre operele mediocre criticul poate vorbi senin. Pe acestea le poate judeca fără vehemență și fără entuziasm, deoarece acestea sunt între două ape: nici calde, nici reci, ci doar incropte. Lor criticul le poate face cinstea unei discuții reci, calculate. Dar prostia trebuie combătută, iar valoarea promovată. De aceea e necesară și vehemența și entuziasmul: la locul lor.

În critica pe care înțeleg să o fac, după o cercetare a condițiilor operei am găsit și am stabilit trei criterii dogmatice: 1. unul, etnic 2. altul, estetic și 3. ultimul, metafizic.

O operă de artă n'are o valoare decât întrucât va îndeplini toate exigențele acestor trei puncte de vedere. Ea trebuie să reprezinte sufletul și o expresie românească, să îndeplinească toate regulile estetice și să aibă o funcțiune metafizică profundă. Nici-unul din cele trei puncte nu poate domina asupra celorlalte. Toate sunt egale de îndreptățite la viață, deci toate sunt pe același plan, toate au o însemnătate egală. Și nici-unul nu poate să lipsească.

Nesocotind principiul estetic sau pe cel metafizic, mișcarea semănătoristă a esuat lamentabil. Profetul ei, N. Iorga a vrut să facă nationalism în artă, ceace nu se poate. Noi aducem o nouă formulă, mult mai serioasă și care nu e un joc de cuvinte numai, ci are un sens bine gândit. Noi cerem: artă în nationalism. Adică, unei opere literare care îndeplinește condițiile estetice îi cerem să fie expresiunea sufletului și colectivității românești. Noi pornim dela ideea că nu e suficient să fii nationalist în artă ca să ai și talent: dar că dacă ai talent ești obligat să-l pui în slujba neamului tău. Unind specificul românesc cu o exprimare frumoasă, numai astfel literatura română va putea ajunge să contribuie la concertul universal al culturii.

Sunt spirite estetizate și rafinate, cari refuză specificul național ca pe un lucru rău minoritar. Balega străbună le repugnă, balega hrănitoare a pă-mântului românesc. Pentru nasul lor de elită e numai decât necesară parfumeria străină. Aceste spirite se îngrozeșc când aud formula: specific național și pretextează că țaranul nu e un subiect suficient pentru literatură. Aceștia însă admit să vorbească de literatura română. Ei bine, cum se poate vorbi de literatura română, când acești isteți refuză să facă literatura română, adică o literatură care să exprime specificul sufletului românesc, căci ce însemnează literatura română decât asta? Oare acel român care se pune după literatură arată numai limba în care e făcută acea literatură? Atunci arată prea puțin și ar trebui desființat. Dar și așa în limba română nu se pot exprima decât sentimente românești, deci

în orice caz literatură trebuia să fie făcută în unui nationalism românesc.

Iar pretextului că un subiect prea facil în demă e nici un subiect, ci, nici un subiect, de pispreț. Liviu Rebreș scrie despre țaranii în *Răscoala* și a făcut o mare artă. Și totuși o mare expresie specific românesc. Și aceste romane adânc sens metafizic obligă pe scriitor să se țaranii? Oare se face națională numai cu surale? Nu! Să se cerceteze. Să se trateze psihologice. Dar în orice să se aibă în vedere psihic românească. Genial Zamfirescu a scris *dansul cu dragoste* romanțaialei românești și a mirat unanım deși era mahalaua românească. Așa dar se admiră românesc, dar nu se te! Frumoasă logică!

Și se poate trata și străin și totuși face românească. Dovadă Mircea Eliade. Ceace specificul românesc nu mai în subiect, dar mai spiritul autorului, în înțelege să exprime ideile exprimate. E drept tunc când Mircea scrie un roman cu românesc ne vom bucura de ori.

Ceace cerem în este înlocuire la *„Sensibil”* o îmbogățire în ad literaturii românești. Că tivitatea românească se te atât de bogate acci, iar...

cuprinde din totdeauna frumuseți încât nu nu păcat ca scriitorul să nu ocupe de ele, dar este mă.

Dacă o operă trebuie nească condiții etnice și ea mai trebuie să aibă zonantă metafizică. Nimic nu are valoare se referă la valoarea și aceasta se găsește problemele mari, etc metafizice. Cu cât un va face să vibreze în coarda intimă a sentiment cosmic sau pe acela și cu atât opera capătă în din acea valoare abstră care tinde. Fîndea omenești sunt relativ, tind către absolutul nel. Și chiar dacă ne li apropie progresiv.

În ce privește este mai de seamă fapt de trebuie să tină seamă este ca forma în care: cificul național să fie apropiată de universal asemenea, singurele în care se poate realiza desăvârșită, sunt clas raționalismul.

Adversarii specific onal vor riposta că a fic nu se vede decât ră. În creație ei nu să fie luat în seamă lă logică a aceea care mează importanța mului în creație și a ționalism îl vede pe plan în cultura! Cu cultura decât un mod culare a creațiilor și putea fi națională și alcătuită din creații sunt naționale? Care gula care e valabilă? dar nu e valabilă pe te?

Mai temuti par a cari spun că specific nal îl exprimă un a mod inconștient. Par nu sunt de loc în fapt de fapt și noi susțim lucru: scriitorul crea stent întâi, iar apoi te opera și conștie la punct. Să admim ficul național și în mod inconștient obligat artistul să facest lucru? Ba e trebuie să constate specificitate naționali, tot așa cum și

(Continuare în p...

Casa „Legionarilor Răniți”

Vederea generală de la Căramidărie

Zi de zi, sub supravegherea admirabilului arhitect Iofu, se ridică din pământ mândra și frumoasa casă a legionarilor răniți, casa bucuriei și a biruinței noastre!

Squadră din amorceala de faptă legionarilor, lumea politică și intelectuală românească, se perindă pe Bucureștii-Nouă spre a vedea truda dezințersată a legionarilor.

Astfel ne-au vizitat până acum, prieteni dragi sau adversari odioși, următorii: Nichifor Crainic, Ing. Gigârțu, general Cantacuzino-Grănicerul, Mircea Eliade, Dan Rădulescu, Gheorghe Racoveanu, Dragoș Protopopescu, Mircea Vulcănescu, Prof. Glondys, de la Universitatea din Utrecht, Grigore Forțu, Alexandru Cantacuzino, Grigore Manoilescu, Ing. Fotade, N. Crevedia, Lorin Popescu, Niculae Roșu, C. Cusin, Grigore Coandă, Stefan Tătărescu, Arh. Enescu, Ferdinand Koșca, Nolică Antonescu, N. Rloșeanu, Ing. Mateescu, Petru Manoiu, Victor Papacostea, Ing. N. Mares, Erjem Mihăileanu, Petre Pandrea C. Lucreția-Vâlceanu, Col. Todicescu, etc., etc.

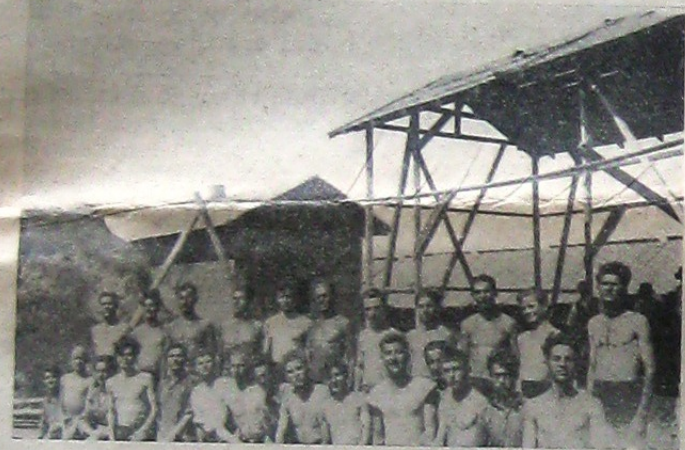
Camioneta „Oltenia” a legionarilor olteni, cărând pietris.

Doi legionari, studenți bucovineni, descărcând pietris.

La zidit.

O echipă de legionari lucrători la căramidărie. În mijloc avocatul Victor Silaghi, șeful echipei.

Legionar cărând cărămidă

Un „cuib” de intelectuali la lucru. De la stânga spre dreapta D-ni: Ing. Alexandrescu, avocat Ion I. Moța, Ing. Virgil Ionescu, Preot Duminică Ionescu, Prof. Dr. Christescu și Prof. univ. Dragoș Protopopescu

Serbarea înălțării zidurilor. Mihail Stelescu citind raportul în fața Căpitanului.

Serbarea înălțării zidurilor. Căpitanul și Mihail Stelescu ascultând „Marșul Legionarilor”

Salutul legionarilor

Serbarea înălțării zidurilor. Sosește Căpitanul.

Cresc zidurile.

Revisita presei

O ÎNTREBARE NIMERITA ȘI UN RĂSPUNS STUPID

Întrebarea e a d-lui Nae Ionescu. Răspunsul este — evident — al lui Socor. Sub titlul „Ce avem noi cu revoluția germană?”, d. Nae Ionescu a publicat în Cuvântul (25/IX) un articol dintre cele mai bune, în care pune precis problema atitudinii adoptată de presa română (?) față de hitlerism:

„De la instaurarea regimului hitlerist în Germania, o parte din presa noastră duce constant o campanie metodică dacă nu de denigrare, cel puțin de pasionată opoziție împotriva ordinii național-socialiste. În vara aceasta și mai ales acum către sfârșitul ei, campania a câștigat în intensitate: reportajii în serie, broșurile, știrile senzationale ocupă teacurile românești într-un ritm și o abundență de interes cu care nu ne-am obicinuit decât pentru întâmplările posibile de a deveni sâmbure de scandal sau de intrigă. Campania aceasta câștigă cercuri din ce în ce mai largi. Așa de largi încât, într-o formă anumită, a isbutit să se strecoare chiar în coloanele oficiului guvernamental Dreptatea. Este bine? Nu... — Adică de ce participăm noi la această pătimășă campanie împotriva revoluției germane. Evrei, pe cât știu, nu suntem; și nici reprezentanții intereselor evrești.”

Aici e toată buba, d-le Nae Ionescu. Presa de tiraj, democratică, este în cea mai mare parte jidovească. Oficiul Dreptatea are redactorii comuni cu oficiile sioniste din Sărindar. Iar guvernul se sprijină numai pe așa zisa opinie publică pe care o reprezintă (?) aceste foi jidovești și internaționalizante.

D-l N. Ionescu încheie astfel acest articol, care ar trebui să însemne un nou punct de plecare în atitudinea presei românești față de Germania de azi:

„De unde dară, solidaritatea noastră cu Evreii și cu marile „democrații” apusene în judecarea lucrurilor germane? — Cine are dreptate? Ceiații — sau noi?”

Evident că d. Nae Ionescu are toată dreptatea. Iar solidarizarea amintită este a jidanilor dela noi cu jidanii din Germania și cu cei din Apus.

Pe cât de inteligent sunt puse aci problemele, pe atât de stupid sunt însăritele în întrebarea-răspuns a lui Socor (Adevărul, 26/IX: „Ce are revoluția germană cu noi?”). Fiindcă în loc de argumente, el nu aduce decât afirmații:

„Metodele de guvernământ ale d-lui Hitler le-am dezaprobat platonice, dacă nu s'ar angrena într-o doctrină pe care cancelarul german vrea s'o impună și peste granițele țării sale — în țara noastră și în altele... Ne-ar fi indiferentă, poate, revoluția germană, dacă politica d-lui Hitler n'ar fi o continuă atătare a spiritului războinic și dacă n'am fi, ca stat și popor, în primejdie de a ne vedea aruncați într-un nou măcel.”

Cine vorbește astfel? Redactorul unui ziar care cere zilnic războiului împotriva Germaniei hitleriste, pentru salvarea democrației marxiste! Și câtă teamă de a nu preciza care e con-

fratele căruia i se răspunde așa de slab, de teamă ca cititorii Adevărului să nu citească articolul d-lui Nae Ionescu și să vadă cine are dreptate...

Între cei cărora guvernarea lui Hitler le dă nenumărate însemnii — deși din alte motive — este și d. Iorga. Chiar când scrie lucruri așa de juste, ca în articolul în care îl ironizează crunt pe d. Mihalache — neocorporatistul (articolul „Încă un Hitler”, Neamul Românesc, 26/IX), d. Iorga face afirmații direct ridicole:

„Ci toți vreau să fie Hitler prigonitorul, omul cetei sale, care distruge orice merite ar avea, pe cine nu face parte din clanul străns în jurul său.”

D. Iorga este istoric: n'ar strica să se informeze dela izvoare mai obiective și să nu afirme lucruri pe care nu le poate dovedi cu nimic. Căci altfel și bruma de prestigiu ce i-a mai rămas, se va arosi repede-repede.

ROADELE GUVERNĂRII PARTIDELOR ÎN GOSPODĂRIA COMUNALA

Dureros de exacte sunt constatările pe care le face scriitorul Perpessicius în articolul „La Târgul Mureș, treisprezece ani după...” (Cuvântul, 22/IX):

„Târgul Mureș era, pe vremea aceea, un podiș ozonizat și așa l-am dus, peste ani și întâmplări în amintirea noastră treisprezece ani... Cuvântul cronicarului puse de mult stăpânire pe cugetele administratorilor noștri. Da, omule sub vremi, sub amarnica și nemiloasa vreme, ceia ce nu înseamnă de fel că nu s'ar putea ridica și deasupra ei, dacă n'ar fi așa de bicisnici, cum sunt cei din administrația Târgului Mureș... Ce-a fost, în realitate, Paris în miniatură sau numai oraș ardeleanesc, mai înainte, nu știu, — știu ce este astăzi: o imensă rampă de gunolu. Pavaje desfundate de-o lucrare a introducerii metanului, precăt aflu, dar părăsite, o piață murdară, mai mult de pe urma unui ecarisaj absent decât de pe urma târgurilor frecvente, iar la capetele spațiosului Corso, două catedrale, ortodoxe, a grecoorientalilor și a uniților, deopotrivă de nefericite, în tencuiala lor parțială. Dacă te nimeresti pe inserat, în preajmă, nu rareori vezi cetățeni, doșiți pe după locul altarului, în exerciții vulgare biologice.”

O imensă rampă de gunolu, iată în ce au transformat toată țara partidele politice care ne-au guvernat. Duhoarea lor a înăbușit sufletul poporului și toate sunt egal de responsabile pentru nenorocita situație în care ne aflăm. Singura posibilitate de desinfectare este o înlăturare definitivă a partidelor din viața politică a României.

ULTIMA AFACERE A ALBANEZULUI

Cităm două pasagii din două cuprinzătoare articole despre panama lui Victor Crăcănel Eftimiu. Primul articol, „Ibrașul cultural” (Calendarul, 22/IX) e al d-lui Dragoș Protopopescu. Iată concluzia:

„Și impostorul acesta putred,

care a făcut războiul cu pasaport turcesc la Paris, iar după război republică la cafenea, a îndrăznit să tace de pe lista invitaților la masa dela Palat, scriitorii invalizi de talentul unui Camil Petrescu și Perpessicius; și se lăfășește dinastic cu hârtele de scris și țigări cu insignă șterpelite. Și vrea să dicteze culturii românești din vârful panamei de 300 de milioane a Palatului Cultural (Inclusiv piscinele), unde peste capul celor 1.500.000 de analfabeți, 7000 de învățători și 6000 de licențiați muritori de foame, se vor instala numai decât — de asta arde țării — trei funcțiuni: Pen-Clubul; S. S. Reul și Societatea autorilor dramatici. Eftimiu, Rebreanu, Froda. Cel trei sinistra delcvenți ai culturii cu schepsis (și chiar alteeva). Și nu-l nimeni să ia pe balcanez de salvări și să-l arunce în păraul Maritza?”

Puțină răbdare, căci se va arunca singur, bineînțeles de frică, nu de bună voie... Al doilea articol e „Staulul cultural” (Curentul, 22. IX), de d-l Ionel Dimitrescu, care după ce pune următoarele premise:

„Misterioși starteri ai gheștelui cu „Palatul Cultural” (300 milioane de lei ciordite Statului la adăpostul emblemei „Regele Carol II”), fideli tactice lor tradiționale de larve aliate cu bezna și cu tăcerea, nu suflă nici un cuvânt de ripostă la primele alarme ale presei, nici nu încearcă să justifice turpitudinea acestui ulitor scandal.”

Închee:

„Scandalul cu „Palatul Cultural” este deci un respingător gheșt în extenso aranjat de câțiva literați impracticabili spre a-și mai restaura finanțele deteriorate de regimul demisoldelor. După ce se va fi înjunghiat la sfeștania de inaugurare un cocoș negru, conform tradiției magice, noul coșar cultural va rămâne pustiu și trist ca un garderab după plecarea miresei din casa părinților.”

Scandalul e cu atât mai mare și mai respingător, cu cât cu trei sute de milioane, Statul ar putea termina în cel mai scurt timp toate clădirile publice (biserici, muzee, școli, etc.) începute și neterminate, care se năruie treptat la marginea tuturor drumurilor, măturie sinistră a incapacității și inconștienței tuturor guvernanților noștri.

AGITAȚIA LIBERALILOR

Cinci ani de opoziție neagră — în care nu s'a intercalat decât un an de mascată participare la guvernul Iorga — au lihnit stomacurile celor mai entuziaști liberali. În asemenea condiții, natural că se impunea o urgentă acțiune pentru doborârea guvernului — acțiune pe care învechiții liberali au început-o cu un... manifest. Iată câteva din juleste reflecții ale D-lui Nae Ionescu cu privire la „Un manifest cu amenințări” (Cuvântul, 21. IX):

„Pot, în adevăr, liberalii să-și impună părerea împotriva ori cui? Pentru asta s'ar cere să existe un partid liberal coherent, unitar, gata de luptă, chiar în cadrul unor „grave hotărâri” și destul de puternic pentru a se impune chiar cu forța. E acesta cazul vechilor liberali? Nu se poate spune nici măcar în glumă. Partidul liberal se află în evidentă disolu-

ție. Destruămarea partidelor nici nu mai e azi un fapt politic; ci un proces istoric; nu mai tin partidele, pentru că ideea de partid e defunctă. A murit eșul, după ce a dat tot ce a putut da. Și a murit nu numai la noi, ci pretutindeni.”

Tot așa de ridicol și de inoperant a fost de altfel și manifestul „tineretului național-liberal”, răspândit zilele trecute pe ulițele Capitalei. Căci dacă e adevărat că în partidul național-tărănesc „au fost hoși... au mințit... au vândut bogățiile și au adus venetici să seceze miezul roadelor noastre” — apoi este și mai adevărat că aceasta este tradiția partidelor, înrădăcinată în țară prin diferiții „Porci” ai partidului liberal — care nu s'au sfiiți nici s'u fure, nici să tolereze cotropirea pământului românesc de către toți jidanii galițieni. Cât privește protestul împotriva procedurii „scării de serviciu” — el este tot așa de imprudent, fiindcă sistemul a fost iarăși practicat de liberali: Amintiți-vă de Știrbei!

Despre manifestația acestui tineret ahtiat după un ciolan guvernamental, vorbește și d-rul N. Roșu, în articolul „Tineretea la meza” (Curentul, 28-IX):

„Treceau automobile șirag pe uliță, și prin mâini întinse spre cersire se aruncau manifeste pentru toată lumea. Am celtit prima frază. Autografe politice, impletite în greșeli de limbă, care nu sunt îngăduite nici celui mai ignorant om... Pentru demnitatea acestei tinereți pe care o avem și noi și au avut-o și alții, ne putem îngădui o singură prietenie: să nu fie scoasă tinerețea la meza, să nu fie pusă la loterie și vândută cui dă mai mult.”

Este însă tot ceia ce pot face tinerețurile diferitelor partide politice.

Deaceia atitudinea semeață a d-lui Dinu Brătianu este ridicolă, fiindcă este inoperantă, după cum arată d. Dragoș Protopopescu, în concluzia articolului „Umbră Brătienilor” (Calendarul, 21 Sept.):

„Dar marea problemă e: venind liberalii la putere cu ce vor tăia cangrena? Cu al cui curaj; în ce spirit? Nu am ajuns unde suntem, la procesul, da, de descompunere de sus și până jos, prin duhul de partid care a fost și liberal?”

În ce se simte reținut colosul; în ce zori și-a scaldat el fruntea căruntă de cenușa atârșă canoso; la terapeutică nouă a căror izvoare și-au combătut artrismul picioarelor lui de lut, ca să fim siguri că vor putea călca pe teren sănătos?... Grave hotărâri... Da, ca să vină la putere! Cine n'a fost în țara românească foarte grav hotărât să vină la putere? Dar vor fi liberalii tot așa de grav hotărâți și să realizeze ceva? E o întrebare ingrată, pentru care ei înșiși ne-ar putea imputa că prea anticipăm...”

Ba e chiar o întrebare menită să rămână fără răspuns, fiindcă nu e anticipată, ci lipsită — am spune — chiar de obiect; căci singurul scop al venirii la putere a liberalilor nu e să realizeze ceva, ci să împiedice o definitivă destrămarea a organizațiilor care nu se mai mențin decât în așteptarea fripturii.

ALȚI BANI SVARLIȚI PE FEREAȘTRA

Sunt cei pe care i-a cheltuit Statul cu așa zisa Operă română. Ascultați ce spune d. Ionel Dimitrescu în articolul „Ballet de bancnote, la Operă” (Curentul, 28 IX):

„Ca și pentru excocheria Piscin-Kultur-Palatului — despre care nu s'a șoptit nimic până în ziua în care a fost brusc vestită publicului ca ceva imposibil de impledit — în-

cep astăzi să filtrez în presă răzlete notite de servabua publicitate, în favoarea venerabilei și inuzilei instituții pociocite „Opera Română”. „România” (qu'ila dissent) — cu balerine ucrainiene, cu tenori pomeranieni, cu baritonii senegalez, cu regisori pekinezi și cu pictori tripolitani — după cum prea bine ați apucat să ațiați”

Concluzie:

„Comparții se schimbă astăzi prin redacții, împiorând câteva versete suplimentare pentru intimidarea visteriei: care să fie obligată să revină pocăită la cifra de 30 milioane, căci altfel... Altfel e val și amar de România celor 7000 de învățători fără posturi și prăpăd pe Puccini — landul celor 8000 licențiați fără pâine. Rămânem fără Operă!...”

Așa o dramă, cum ar zice maestrul de ballet al bancnote-lor dilapidate!”

Căci puțină lume s'a ostentit să facă socoteală cu Opera, fiind obligată la mai puțin de 200 de spectacole pe an, prima peste 150.000 lei (una sută cinci zeci mii lei) de spectacol! Și în același timp Muzeele stau nelăzite, neîncălzite și nereparate — deși țin de același Minister al Cultelor. Fiind că de, la Muzeu nu există specimene eterogene ca cele arătate de d. Ionel Dimitrescu!

SARMANA ȘCOALA ROMÂNĂ

Întrată pe mâna politicianilor care nu se gândesc decât la interesele electorale — fără să se preocupe de măsurile necesare pentru bunul ei mers — școala românească a început să se ocolită chiar de românii din provinciile alipite. Iată câteva pasagii esențiale din articolul d-lui Dragoș Vrâncianu: „Români la școlile minoritare” (Curentul, 27. IX):

„Un ziar bănățean semnalează acest lucru: Românii ocolesc gimnaziile și liceele românești din Timișoara, dând copii să învețe la școlile minoritare, în special la școlile ungurești. Din ce cauză? Fiindcă taxele școlare la școlile românești sunt mult mai mari decât cele dela școlile maghiare. Cauza nu e patriotică, dar e destul de puternică... E rușinos ce auzim: rușinos și pentru bănățeni și pentru noi, ca în timpul stăpânirii libere a Românilor, copii noștri să-și formeze viziunile și credințele sub egida idealurilor educației profesate în școlile minoritare ungurești.”

Și această rușinoasă situație este posibilă numai fiindcă Ministerul Instrucțiunii nu găsește fondurile necesare ca să acorde burse elevilor merițioși și săraci. Nu fiindcă nu au bani: să fie bine înțeles. Dar pentru că acești bani trebuie întrebuințați la crearea secțiilor bulgare la școlile primare de stat din Caliacra. O spune aceasta răsplată Înștiințarea no. 5785 din 29 August 1935 a subvizorului școlar al jud. Caliacra, din care cităm:

„Către populația minoritară bulgară din Bazargic. Se aduce la cunoștința tuturor cetățenilor români, de origină bulgară, cari au copii în vârstă de școală primară, că Ministerul Instrucțiunii publice a aprobat să funcționeze pe lângă fiecare școală primară de Stat din acest oraș câte un post de limba bulgară.”

Posturi evidente plățite de Ministerul care n are bani pentru învățătorii români fără posturi.

Tăiați adânc încă o creștătură pe răbojul războiului, frați Aromâni pe care guvernele n'au avut timp să vă încetățenească. Și nu uitați că ziua deșteptării nu este departe!

Românismul d-lui Mircea Eliade

de Mihail Polihroniade

er în presa
rviabilă pu
venerabil
tuni pore
... „Ro
— cu ba
tenori po
ni seneca
inezi și c
după cum
să aflați”

rașiunile prin care am pre
dat articolele d-lui Mircea Eliade
reproduse în numărul tre
al „Axel”, par a fi izitat
de acceptibilitatea distinctului seri
lor.

D. Mircea Eliade se întreabă
într-un cursiv publicat în „Cu
șantini” (Vineri 22 Septembrie
nr. 3021) când a încetat de a fi
român.

Să luăm mai îndeaproape cer
toare articolul prietenului nos
tru și să vedem dacă nu cumva
nu s-a face vinovat de confuzii
pe care ni le reprezintă nouă.

De ce confundă d. Mircea Eliade?
În primul rând că n'a încetat
niciodată de a fi român.

Am spus noi vre-odată con
știent? De ce confundă d-sa ro
mân cu românism?

de românism și că putem trece
mai departe.

În al doilea rând d. Mircea
Eliade susține că experiențele,
cultura, autenticitatea și aventu
rile d-sale — sau „limpezit sub
stanța etnică”. Foarte frumos!
Nici noi n'am susținut contra
riul. D. Mircea Eliade a experi
mentat, s'a cultivat, s'a afundat
în autenticitate, a volajat și du
pă toate aceste peregrinări valo
roase fără îndoială — și-a „lim
pezit — substanța etnică” și-a în
ceput să vadă just și să exprime
just datele problemelor româ
nești.

Este ceea ce am numit noi ro
mânism, adică atitudine conform
ă cu interesele și aspirațiile
românești.

Aa, vrea să ne dea a înțelege
d. Mircea Eliade că d-sa n'a an
corat definitiv în realitățile ro
mânești, și că își va relua stră
lucitoarea carieră de fluture in
telectual, sburând cu elan, cu
patos și cu artă neprețuită,
din experiența în experiență,
din aventură în aventură și din
autenticitate în autenticitate?

Noi am prevăzut și aceasta e
ventualitate, când scriam: „Nu
știm încă dacă această atitudine
va fi definitivă sau o manșă
un joc, un capriciu de o clipă
cu atâtea altele cu care ne-a o
buzinat în strălucitoarea dar
nestatornică sa carieră”.

Ne întrebăm însă dacă o nouă
„aventură” va contribui la ac
centuarea notei de seriozitate pe
care d. Mircea Eliade a început
să și-o însușească de curând.

În al treilea rând d-sa afirmă
„primatul spiritualității” și re
fuză să aibă „o atitudine poli
tică”.

Ne întrebăm dacă d. Mircea
Eliade crede că se mai află în
mânșirea din Himalaya. Nu
mai acolo și în genere numai în
afară de lume, oamenii pot să
nu aibă atitudine politică.

Primatul spiritualității — pe
care noi nu l'impacțăm — nu
excluză „o atitudine politică”!

D. Mircea Eliade pare a ni
că personajii tot atât de respec
tabile din punct de vedere ale

spiritualității ca și d-sa, au avut
atitudinile politice.

Ne gândim la Platon, la Aris
tot, la Virgiliu, la Dante, la
Spinoza, la Goethe — care pro
babil credeau și ei în primatul
spiritualității și care totuși au
avut atitudinile politice.

Vrând nevrând oricine e silit
să ia atitudinile politice. Și nu
pare curios d-lui Mircea Eliade
că scriitorii și gânditorii ca Pa
uli, Gide, Thomas Mann, Henri
Matis, Bernanos, Benedetto Cro
ce, Bergson, Bernard Shaw,
d'Annunzio etc. etc. au luat
atitudinile politice?

Nu crede d-sa că în momentul
actual nimeni nu mai scâpa poli
ticului, că fiecare e silit și da
tor să ia atitudine politică?

Insăși unul din patronii spiri
tualii ai d-lui Mircea Eliade, d.
Nae Ionescu n'a părăsit — mai
acum șapte ani — preocupările
stricte spirituale și n'a intrat în
prima linie a luptătorilor poli
tici?

Dar de ce să mai lungim vor
ba de geaba, însuși vechiul nos
tru prieten și spiritualist impe
nitent a avut o acută atitudine
politică, cel puțin odată în viața
d-sale, în articolul „studentii ro
mâni cer revizuirea tratatelor”.

D-sa a luat categoric atitudi
ne într-una din marile probleme
care frământă lumea modernă,
problema comunistă.

D-sa declarându-se fațăș impo
triva comunismului și a Interna
ționalei.

D. Mircea Eliade n'are decât
să și recitească sfârșitul artico
lului, ca să înțeleagă că a făcut
politică fără să vrea și fără să
știe, asemenea d-lui Jourdain a
cărui povește cu proză, probabil
că o cunoaște.

Insăși d. Mircea Eliade ne
declară că românismul d-sale a
suferit când au fost expulzați
„doi mari savanți”: Moses Gas
ter și Lazăr Șăineanu.

Îl credem și îl compățim, în
rugându-l totuși să suferă și să
alături de noi alături ca în Mara
nures 60 la sută din pământuri și 90
la sută din păduri sunt în mâ
nile evreilor.

PENTRU CRUCE

1) Dr. T. S.	100	23) M. Steriade	10
2) M. Ionescu	40	24) Elena Nicolescu	10
3) I. Puchi	40	25) Hașegan	10
4) Ilie Costea	40	26) El. Alexa	10
5) C. Stănescu	40	27) C. Dumitrescu	10
6) Alexandrina Dr. Rădu lescu	30	28) A. Ionescu	10
7) Toncovici	20	29) L. Ghorman	10
8) P. Dr. Zătreanu	20	30) Ioachimescu	10
9) Lucreția Aldem	20	31) Percea	10
10) Al. Părvulescu	20	32) Viangali	10
11) Nicolae St. Radu	20	33) Th. Dimitriu	10
12) St. Bărcănescu	20	34) M. Tunsu	10
13) C. Teodorescu	20	35) Andrei Licher	10
14) Anghel Ispășiu	20	36) P. Ionescu	10
15) Șt. Ionescu	20	37) Maria Tudor	5
16) Stroeșcu Petre	20	38) Olteanu I.	5
17) Marin Dincă	20		
18) Ion Meșină	20		
19) Nistor Nicola	20		
20) M. M.	20		
21) C. M. R.	15		
22) Dorina Mariana	15		
		Total 750	
		(Șapte sute cincizeci)	
		Mircea E. Munteanu,	
		Orăștie,	25
		Dr. O. V. Mina	100
		Suma din urmă	4369
		Total general, lei	5244

Pentru o editură românească

În vreme ce cruda fatalitate
care urmărește vechea firmă
„Socec” ajunsă pe mâna unui
Șaraga, a făcut să dispară din
vitrinele ei cu desăvârșire car
tea, fiind înlocuită cu ustensile
culinare și accesorii feminine.
„Cartea Românească” își mă
rește localul din Bulevardul A
cademiei, destinând cea mai
mare și cea mai frumoasă por
țiune secțiunii literare româ
nești.

nească” s'a identificat dintr'un
inceput aducându-i atâtea i
mense servicii.

Faptul coincide cu o stupidă
acțiune de holocauste jidovească
a marelui editurii, pentru că ea e
o frumoasă afirmare a spiritu
lui românesc.

Îată de ce noi aplaudăm cu tot
entuziasmul acțiunea românească
a d-lui Ioanțu și felicităm
călduros pe întreprinzătorul
conducător al secțiunii literare
românești, d. Misu Bandreveski,
asupra icsușiei și zelului ca
ruia se reștrânge o parte din
frumoasa realizare dela „Cartea
Românească”.

PRO DOMO II

(Urmare din pag. IV-a)

tura estetică și cum trebuie
să-l constate adâncimea me
tuzică. Iar când noi spunem
că scriitorul trebuie să expri
me sufletul românesc, nu-l
dăm un sfat, și căutăm să-l fa
cem constant de mislunea lui.
Între doi scriitori de talent e
gal, acela care e conștient, de
ceea ce trebuie să facă, acela
va fi superior celui alt. Aaa dar
ne preocupăm de specificul ro
mânesc și pentru a face pe
scriitor să înțeleagă mislunea
lui și — în calitate de critic —
să constatăm într-o cât scri
torul și-a respectat sau nu a
ceastă mislune. Pentru faptul
că specificul național e expri
mat inconștient trebuie igno
rat? Dar sunt atâtea fapte
câte se petrec în inconștientul
omului. Toate trebuie ignora
te? Sau să se scoată în evi
dență numai unele, iar altele
nu. Spre exemplu, s'a scos din
inconștient tot ce e mai hidos:
perversiunile sexuale. O școală
filozofică — s'a găsit și pe
ce să se facă filozofie! — a
spurecat toate operele literare
cele mai de seamă și pe cele
artistice, găsiindu-le un sub
strat inconștient sexual. Dar
mai există și un instinct na
țional foarte nobil acesta. De
ce nu se grăbește filozofii acela
să-l constate și să-l analizeze?
De ce numai complexul lui O
edip să aibă cinstea să fie scos
din inconștient spre conștient,
iar nu și instinctul național.
Pînăcă este un instinct prof
fund național care sute de mi
le de ani a stat amorf și la a
cărui trezire a contribuit secol
ul XIX întreg, în politică. Se
colul XX va trebui să fie apo
teoză creatoare a acestui ins
tinet, acum luminat de faru
rile rațiunii, și în politică și în
toate creațiunile umane.

Că există un instinct na
țional, a dovedit-o Jeanne d'Arc,
ioana vie a aceluia instinct,

ințr'un secol când nimeni nu
vorbea de naționalism și nici
n'ar fi înțeles ce este. Cine
contestă naționalismul incon
știent care o anima pe Jeanne
d'Arc, contestă evidența. Și e
minunată această izbucnire a
instinctului național într'un
moment de greu pericol, pen
tru că apoi să se înăbușe iar
pentru câteva sute de ani, pen
tru că nu venise încă momen
tul prielnic să se desvolte!

Am expus pe scurt câteva
din principile — cari mai vor
călăuzi să fac din cronică li
terară de aci o luptă neconten
tă contra falșelor valori și
pentru promovarea celor ade
vărate. E drept că n'am făcut
decât să schitez un subiect pe
care-l voi ilustra prin aplica
ție mult mai bine și mai îndelung
și pe care îl voi sintetiza odată
pe larg. Ceea ce vreau să ac
centuez încă odată e caracte
rul dogmatic al criteriilor mele.
E un dogmatism care cere au
torului nu aservire la niște
principii exterioare, ci conform
itate cu principiile cari trăse
e în el în mod inconștient.
Critica nu e numai operă de
valorificare dar și de clasifi
care a ideilor încă nelămurite,
încă într'un stadiu de incon
știentă. Dacă e adevărat că
artiatul crează inconștient, nu
e mai puțin că criticul trebuie
să-l lămurască și pe el și pe
cititor asupra acestei creații.

Critica este opera de autori
tate, de seriozitate, de demni
tate. Și pentru ca ea să-si a
tingă scopul, trebuie să lămu
rească intrucât etnicul, este
ticul și metafizicul s'au aliat
într'o operă spre a crea ceva
nou, durabil și perfect. Dar să
nu-l trădeze pe nici-unul. Căci
o face cu riscul de a fi incom
plet, de a devia adevărul și de
a pierde o posteritate totdea
una severă în judecările ei.

OCTAV ȘULUTIU

Scrisoare către un intelectual

de Ioan Victor Vojen

Imi tau voia de-afi scrie, tu
te prietene chinuit, fiindcă
sunt unul dintre aceia cari pot
sfârși în liniște despre cele ce-ți
frământă cugetul. Pentru că eu
nu mai sunt un „intelectual”.

Te-am ascultat în seara aceea
a mărturisitorilor tragice cu mu
lta luare aminte. Și-am recu
noscut în tine pe un om de
câtă dată, foarte apropiat mie.
Un om pe care l-am îngropat
fără regret și fără pompă.

Să nu crezi, iubite prietene,
că ești singurul care te zbați
fîndcă ți-ai dat seama de gol
ul vieții ce trăim, de falimen
tul rațiunii și al „luminilor”
sau de anacronismul culturii
noastre! Să nu crezi că ești
singurul care te frământă și su
feri. Cunoșc încă mulți alții!
Ești însă dintre puținii cari te
diseci luminos clar și care ai
curajul să-ți strigi durerile și
afiora. Ceea ce în cazul de fa
ță este — cred eu — o faptă
nobilă pentru că poate aduce
lămurire și în mințile acelor
cari se sbat nepunctuosi în in
tineric, neînțelegători al pro
priilor lor răni. Și pe cari pîda
tu îl poate ajuta să-si păsească
drumul.

Da! Este adevărat că o pră
pastie s'a deschis între viața
noastră de indivizi izolați și
ceea ce se întâmplă astăzi în
jurul nostru. Simțim cu toții
că se pregătește ceva nou, că
vom trăi poate curând eveni
mente mari, simțim cu toții a
plăzaja aceea enormă, colecti
vă, care crește, crește mereu și
care va sfârși în curând
nechide zăgazuri. Iar grîi
noastre mici și mărunte despre
noi, despre „personalitatea”
noastră, par asemenea zbră
năștului unui tânăr înaintea
unei armate în marș. În marș
spre moarte sau spre victorie!

Din disproporția aceasta între
incendiul acestor două
vîrîi — individuală și colec
tivă — s'a născut tragedia ple

ți noastre. Atîdată n'a exis
tat fiindcă națiunile, colectivi
tățile organizate, nu atînseseră
acest maxim de conștință
pe care l-au atîns în zilele no
stre și deci prăpastia nu se să
pase încă.

Și tardă n'a existat fiindcă
se credea în om și puterile sa
le. În rațiune și atotputernicia
științei, Știința ne-a dus la he
catombe omenești iar cultul
rațiunii ne-a răpit credința.
Oamenii — Dumnezeu! trătau
singuri, urîndu-se unii pe alții,
închinându-se fiecare propriu
lui său chip. Sensul vieții, era
omul izolat, individul.

Ori astăzi sunt semne că în
oamenii s'a născut nevoia de-o
altă viață. De viața în comun,
adeverata viață creștină. Ne
voia de a se apropia unii de al
ții, de-a renunța la ei, la per
sonalitatea lor tocmai pentru
a putea atinge un ideal înalt
care să-l depășească. Lupta de
frate, sinuralitatea, te-a uels su
fletele, îl îngroșește.

În zilele noastre se încearcă
acest mars suprem, această u
riasă încordare a unui neam
întreg spre o viață nouă ade
verată și mîndră. Cîteva mi
dintre noi, câteva sute de mi
potte nu sînt, nu întuse a
ceastă clipă. Sunt orbiți de mi
ca fiacără a lumînărilor min
ții lor. Lumînărică pe care o
iau drept soare, într-o și ova
pătrunde și în templul lor. Și
atunci lumînă palpiată și fu
macă. În clipa aceea începe
îndoiala. Dar și desleptarea.

Desleptarea e tragică. În
seamnă lupta cu toate vechile
superstii; cultul persoanei,
— autenticitatea, — credința
în propria superioritate, în
seamnă renunțare, învingere...

Cel slab căl, mor! Cel pu
ternic renasc — înving! Și
atunci în viața cea nouă: via
ța colectivă. Viața pentru alții.

— „Dar plăcerile mele, gustu
rile mele? vei striga speriat
iubite prietene chinuit. — „Să
renunț la ele? Cum voi putea?
Sunt viața mea toată, sunt eu
însumi!”

Nu. Le păstrezi. Numai că
dispar singure, înecul cu în
cetul, pe nesimțite. Ca un
bagaș inutil. Tocmai fiindcă
vei cunoaște o altă viață, cu
alt sens. Te-ai ocupat pînă
acum de tine. Te-ai ocupat de
cei din jur. Te-ai gândit mereu
să-ți faci o viață mai bună.
Vai căuta de acum să faci al
tora o viață mai ușoară. Ai fost
necredincios sau poate ateu.
Devi creștin.

Această nouă trăire pentru
cei din jurul tău te va trans
forma cu totul și vei căpăta al
te gusturi și alte necesități. Vei
citi ca să cunoști mai bine cu
larele chestiune tocmai pentru
a o putea lămurii sau aplica cu
joișință iar nu pentru plăce
rea de-a rîmă un autor cu
cerul unei zile sau cu atmo
sferă unei oări. Vei și atînci
că sunt cărți utile și cărți in
utile. Vei căuta o carte care
să te întărească în zilele de
descurajare și vei cunoaște că
sunt cărți bune și cărți cari
turbură simțurile și slăbesc pu
terile. Și vei trăi astfel adeve
rata viață pe cari noi o numim
„viața legionară”!

— „Dar voi găsi în mine pu
terea pentru această nouă trăire
de jertă?”; vei spune desigur
descurajat.

Dar cine poate atînge desă
părșirea? Kamane însă efor
tul, lupta de fiecare zi nădă
dînd spre ideal. Și rămîne
multumirea de-a fi găsit un
sens vieții tale, de-a fi încerc
at să te înalți de jos, de la păm
înt și de-a fi pus între tine,
am, și rîmă — o depărtare.

Tot pentru aceea nici nu mai
sunt un intelectual „autentic”
și încerc din toate puterile flin
ței mele să devin — un legio
nar! Iubite prietene chinuit.

POLITICA EXTERNA

de MIHAIL POLIHRONIADE

D-l Dolfuss dictator

Eventualitatea pe care o expusesem în numărul trecut al „Axel” s'a realizat. Austria trăeste astăzi sub regim de dictatură iar micul domn Dolfuss a ajuns dictator.

N'avam nimic de adăugat comentariilor făcute în numărul trecut. Totuși spre a preciza poziția noastră repetăm concluziile.

Ne bucură faptul că încă un popor european a svârșit peste bord sacrosanctele principii democratice, a pus bilet de închiriat la ușa parlamentului și a luat calea dictaturii.

Asta e încă o confirmare a tezelor pe care le susținem zilnic aci. Democrația parlamentară e în lichidare și nici și nimic nu-i va împiedica sfârșitul.

În interval de opt luni iată o a doua dictatură care se statornicește în unul din cele mai vechi centre de cultură ale Europei. Rând pe rând toate țările europene se vor lepăda de pluto-democrație, iar România nu e nici ea departe de acest moment izbăvitor.

Conferința Micei Antante

Iarăși s'au adunat d. Titulescu împreună cu eternul domn Benes și cu inexistentul ministru de externe jugoslav Jeftici. Iar s'au vânturat vorbe, iar au apărut reportajii care de care mai senzaționale și iar a fost pusă sub presiune opinia publică a acestei țări.

Nici odată spusa bătrânului Horaciu nu mi-a părut mai valabilă ca acum: „Parturient montes: nascetur ridiculus mus”.

De astă dată, munții Sinaiei nu vor naște un șoarece, ci un acord economic.

Al nu știu câtealea acord economic din istoria Micei Înțelegeri, ca întotdeauna perfect, sublim și mirabolant, și ca întotdeauna fără nici o urmă reală.

În ultimii trei ani de zile, mai ales, opinia noastră publică a trăit continuu sub oboselă magnificelor soluții și rezoluții, pe care diversele conferințe locale, regionale sau internaționale, le-au luat sau trebuiau să le ia, în vederea definitivă, irevocabile și inevitabile înșănătoșiri a economiei românești.

Am avut astfel rând pe rând: Varșovia, București, Budapesta, Sinaia, Belgrad, Stressa, Londra iar Sinaia, fără nici un fel de rezultat. Nu mai vorbim — repet — de conferințele Micei Antante, prilej de vorbărie goală și de reclamă deșartă pentru diverșii noștri miniștri

Dar dacă înfrângerea democrației și afirmarea principiului autoritar ne bucură noi nu putem totuși aproba dictatura d-lui Dolfuss.

Dictatura — repetăm — n'are un scop în sine ci depinde de idealul în slujba căruia o pul.

Când acest ideal se numește națiune — cazul fascismului și a național-socialismului — dictatura duce la rezultate magnifice, când se cheamă clasă duce la dezastru, iar când maschează interese personale și de clică duce la abjecțiune. Acest ultim caz este acela al dictaturii Dolfuss, care a fost erijată împotriva național-socialismului, adică împotriva intereselor națiunii germane.

De aceea dictatura d-lui Dolfuss este o dictatură polițistă. Scopul ei nu va putea fi atins însă. Inevitabilul — dictatura națională a hitlerismului — se va produce mai curând sau mai târziu și atunci satisfacția noastră va fi deplină.

de externe.

Iată însă că astăzi d. Benes anunță urbi et orbi că va fi serios, că posedă un plan de organizare economică perfect studiat și că e hotărât să-l aducă la îndeplinire.

Colaboratorul și conducătorul paginei noastre economice, se va ocupa pe larg în numărul viitor al revistei noastre, de latura economică a problemei.

Not, aci, ne vom mărgini să atingem fugăr latura economică și vom discuta ceva mai lung aspectul politic al chestiunii.

Se știe că unul din obstacolele importante în calea realizării unei mai strânse colaborări economice între cele trei țări, este împotriva îndărătnică pe care agrarienii cehi au adus-o oricărui încercări de favorizare a importului de cereale din România și Jugoslavia.

Ori agrarienii constituie și astăzi pivotul coaliției guvernamentale din Cehoslovacia. Cum de au renunțat la apărarea intereselor pe care le reprezintă? Și în definitiv e posibil ca această renunțare să fie sinceră și mai ales statornică? E posibil ca un partid democrat să riste o scădere a voturilor pe care se sprijină?

Toate bunele intenții ale d-lui Benes și chiar ale liderilor agrarienilor cehi, nu se vor lăsa oare de opoziția masselor rurale și a cadrelor partidului agrarian? Și deci nu vor para-

liza orice încercare de punere în practică a eventualelor acorduri, oricât ar fi ele de perfecte?

Dar să nu punem întrebări indiscrete, și care își vor găsi răspunsul în răitor, ci să admitem că lucrările vor decurge admirabil. Rămâne totuși o întrebare.

Ce a determinat pe d. Benes să devină atât de filantrop, încât să-și convingă colegii la un

gest pe care de zece ani se încapățânează să nu-l facă?

Fără îndoială că anumite interese stringente. Ele sunt 2: unul de ordin economic-social intern, altul de ordin politic extern.

Criza mondială, lovește din ce în ce mai greu industria cehoslovacă. Debușeurile se închid treptat, somajul crește vertiginos. Există deci o necesitate vitală pentru o țară cum e Cehoslovacia, să-și găsească noi debușee.

Însăși agrarienii cehi, nu pot rămâne indiferenți la dezastrul industriei, de aci și spiritul lor de conciliantă, cel puțin momentan.

Dar interesele de politică externă sunt și mai grave.

Cehoslovacia e prinsă în clesitele german a cărui strănsare crește pe fiecare zi și care amenință să se închidă.

Dacă Anschluss se realizează, Cehoslovacia e prinsă în mijlocul Reichului german, ea, care, să nu se uite, posedă o foarte importantă minoritate germană.

Sprîjin, Praga nu poate găsi decât la Paris, și în alielele ei din Mica Antantă.

Dar Parisul e departe, despărțit de Praga prin imensul corp al Germaniei renăscând. Așa dar, într'un moment de grea cumpănă, vechea patrie a regilor boemi, n'ar putea găsi sprîjin imediat decât la Belgrad și la București.

Dar Jugoslavia și România, trec și ele printr'o grea criză agricolă. Și Berlinul, care le-a închis progresiv piața sa, se oferă să le-o redeschidă larg, dacă încep să iasă din orbita Parisului. Bucureștiul mai ales, e direct vizat de Reich, și de altfel nu se poate contesta că în România, există un curent din ce în ce mai puternic, pentru o apropiere de Germania.

Conflictul dintre noi și creditorii, reprezentanți ai capitalismului francez, fac ca relațiile dintre București și Paris, să fie mai încordate ca oricând.

Așa fiind lucrurile, nu-i de mirare că d. Benes, face sforțări disperate ca să-și mulțumească aliații prin concesii economice care — cu puțină a-

bitilitate — pot constitui în același timp și o bună afacere pentru Praga.

In adevăr, oricât s'ar tragi să ne convingă ziarele, un lucru rămâne cert: exportul de cereale jugoslave și românești, nu poate fi, nici pe departe, absorbit de Cehoslovacia. Diminuată, exportul industrial cehoslovac, își găsește spațioase debușeuri în România și Jugoslavia. Prin urmare, afacerea e mai bună pentru Praga decât pentru București și Belgrad. Toată abilitatea, constă în a da impresia românilor și jugoslavilor, că fac o afacere strălucită. Și în asemenea abilități, d. Benes e maestru.

Dar o asemenea combinație, pe lângă că nu-i o afacere brillantă pentru noi, ne înfrumuzează industria cehoslovacă și mai ales, ne face să devenim înapoi pentru o colaborare economică cu Germania. Singura țară europeană împreună cu Italia, care ne poate absorbi tot exportul nostru.

În sfârșit, politicește ne legăm și mai mult de Praga, în-

tr'un moment în care apropierea de Rusia, pentru politica franceză doilea plan.

Alergăm deci cu încredere înaintea contradicțiilor complicațiilor care se buni crunt împotriva noastră, de dragul unor quante mici și încă.

Politica externă justamentului actual românesc o prudentă export un actin furi cu Berlin, spre a ne face teresele economice, a un șantaj asupra Parisului asteptă momentul a dirij pentru o evoluție spre Berlin, căutând în timp o înălțura Budapestei combinație.

În schimb, noi ne împose fiecare zi mai mult Anlantă, în momentul cordări a relațiilor și strângulăm în actin și perspectivele unei a economiei românești a asemenea politici ceapă cine poate!

Iar dezarmarea

De câțiva ani cronicarul de politică externă al tuturor ziarelor și revistelor din lume are permanent pe condi-că un proces lung, plictisitor și interminabil, în care părțile au acumulat șicane și contrașicane, în care formalismul și pedanteria juridică s'au suprapus realităților politice.

E vorba de eternul și fastidiosul proces al dezarmării care este iarăși de actualitate.

În situația politică de astăzi toate părțile știu că o aezarmare sinceră și reală e imposibilă. Totuși nimeni nu vrea să ia inițiativa unei rupturi, de aceea problema dezarmării continuă să rămână pe tapet invenind relațiile internaționale și așa destul de încordate! Cum era și firesc, interesele divergente ale marilor puteri se ciocnesc cu furie și în domeniul dezarmării.

În repriza actuală Franța are cele mai bune cărți în mână. Criza prin care trece politica externă germană folosește de minune Parisului.

Indispoziția provocată de evrei — datorită finanței și presei semite — împotriva Germaniei în țările anglo-saxone — Anglia și Statele-Unite — fac ca Franța să găsească sprîjinitori ai punctului ei de vedere.

Planul francez e cunoscut, o perioadă de control al armamentelor durând patru ani, după această perioadă și în cazul în care rezultatele

controlului ar fi foarte pos s'ar începe dezarmarea progresivă.

Bine înțeles că în trolului s'ar menține quo-ul, adică un armament înarmărilor.

Germania refuză tot goric planul francez. Ch tinde sau dezarmarea diată, egală pentru ei dreptul pentru ea de a arma la nivelul celui al. Ne teri. Dacă s'ar accepta e a Francez, Reichul cu retragerea sa conferințele internaționale și declară că va control. Firește că Franța fi dispusă a trece la meze de presiune asupra niel, dar aci Marea și Statele-Unite, ca totuși foarte favorabil sului în actuala conjunp nu îndrăznesc să meze.

Londra și New-York vor să riste o ruptur partea Germaniei, care ar turbura defia tuatia internațională tribul la agravarea dederi generale și ar plorabile consecințe evoluției crizei mondare

Iată motivele pe e puțin probabil să la o ruptură dar tot puțin probabil la o Amănarea conferin nouă amânare — singura ieșire onorabilă. Si astfel basma mării va continua să nă pe tapet.

CREDITUL NOU

de Virgil Ionescu

În epoca de înflorire a capitalismului instrumentul de acțiune și control al vieții economice naționale, banca avea trei atribuțiuni din care storcea veniturile: — acorda credite, păstra și administra depozitele clienților și efectua plăți. Dintre aceste operațiuni, cea mai prolifică în beneficii era desigur, specularea creditelor.

Funcțiunea adevărată a bănelor a început din momentul în care au întreprins banul străin, — scria cu drept cuvânt Ricardo.

Creditul, prin el însuși, nu e bogăție, ci numai un mijloc de ajutorare și stimulare a producției de bunuri. Ușurința relativă, cu care creditele erau obținute, le da și fragilitatea de a tătea ori tradusă în fapt prin abuzuri, păgubitoare pentru deponent.

Comerțul și industriile create, sau numai subvenționate prin credite, aveau nevoie mereu

și mereu de noi fonduri, pentru funcționarea și dezvoltarea lor, raza cercului cererilor crescând la infinit. Pentru a face față solicitărilor din ce în ce mai numeroase și importante, dar mai ales în dorința de a-și vedea mărite veniturile — băncile — au întreprins până la epuizare, atât capitalul lor propriu, cât și pe acel al deponenților. Când nici acestea nu erau de ajuns, se recurgea la Reescontarea portofoliului la Băncile Naționale respective.

Mijloacele de credit erau furnizate prin încrederea publicului, captat de dobinzi atrăgătoare și de o reclamă ce preamărea așa zisele plasamente sigure. Depunerile serveau astfel speculei bancare, usurată în acțiune de bunăvoință condamnabilă a regimului de guvernământ democrat, aservit total intereselor oamenilor de finanțe, deveniți dominatori în Stat.

Stăpâni, de cele mai multe ori nevăzuți, dar totdeauna activi ai partidelor politice, ai că-

ror șefi interesați, — deveniți sclavi, — concesionau și legisferau după interesele lor, sprîjiniind pe toate căile cererile intermediarului bancă. (Vezi colecția Axa cu tipicul caz Blank).

Prelungirea sistemului ar fi putut fi încercată prin băncile de emisiune, care, ținând la dispoziția institutelor în dificultate mijloacele financiare trebuincioase, puteau face față cererilor de restituire.

Metoda nu era însă posibilă, emisiunea fiind îngrădită prin raportul ei cu acoperirea metalică, raport artificial convenit; o trecere a nivelului stabilit prin practicele bancare, echivalând, zice-se, cu inflația.

De aci se vede, ca tocmai această regulă impusă convențional, tot de către capitalismul bancar, neprevăzător, prinându-l în angrenajul defectuos construit, i-a sfărâmat băncile una după alta, acoperind sub ruinele lor creditul în forma veche, activitatea actuală purtând pecetea unei dureroase lichidări.

Tendințele constatate la popoare ca și la indivizii dornici de avantaje imediate, sunt re-

zunate în cuvântul „neprevădere”, reflectând admirabil cadrul social în care ne mișcăm.

Prin înscăunarea dictaturilor naționale, această stare de incertitudine va înceta, făcând loc moralei economice și „prevăderii”.

Mijloace noi pentru renașterea creditului sub controlul statului vor fi necesare

Intrucât banca particulară făcea numai oficiul de intermediar: între solicitanții de credite și banii publicului (sau în ultima instanță, totdeauna al băncii de emisiune, care acorda reescontul), nu vedem de ce, dispariția sau imobilitatea actuală a parazitului „bancă”, mai poate fi un dezastru pentru viitor.

Oficiul de împărțitor de credit poate fi preluat, cu succes și ușor de Banca Națională și succursalele ei; mărindu-și activitatea prin intensificarea depunerilor și plăților, ar înlocui funcțiunile vechilor bănci.

Păgubitul de ieri, tezurizatorul de astăzi, nu va mai fi deponent la bănci; stimulente și garanții noi li sunt necesare, pentru a-i redeschide încrederea. La Banca Națională, ori-

cine își va lăsa fără nomile, chiar cu o dobâ mică, fiind singura, care bucură de încrederea

Creditele s'ar obține Oficiul Băncii Naționale succursalelor ei. Ea ar reeect portofoliile celor cordând credit, fără mediarului ce a fost insolubil la prima serioasă.

Mecanismul tehnic ficările coresponsabilitățile în parte acelas, bare a câtorva articole și o reorganizare ca să poată face față tuatiuni.

Noi legi severe de în viitor a urmărirea platnicii, vor ajuta mult rea încredere.

Dar ceea ce e mai sar, e o mentalitate ceasta nu se capătă regulamente, ci prin prin educația statului ne, a statului legionar, economia va fi dirijată dând greșelile trecutului tătorind drum solid

În stat, instrumentul dit și creditul nu pot sub controlul și scutur

Ing. Virgil Ionescu

Discuții asupra economiei dirijate

In două articole consecutive... Economie dirijată... discuții asupra economiei dirijate...

nu mai asigură nici un beneficiu capitalistului în țările de economie dirijată...

Aceste idei formează curente, ce cresc cucerind cercuri mereu mai largi.

Problema datoriei noastre externe

Toamna politică la noi a debutat prin măsura „suspendării transferului”...

In cercurile financiare din străinătate, în deosebi din Franța, această măsură a produs stupefacție...

Ministrul nostru de finanțe, pus într-o situație penibilă, a fost împins la acte paradoxale.

Conducătorii politici hotărâți, oameni întregi, a căror faptă traduce exact convingerile...

Si cum era firesc, industria, care devenise în unele ținuturi o formă camuflată a parazitismului...

mocrației, a apărut „socialismul național” de sub conducerea participatiștilor socialisti Renaudel, Marquet și Deat...

„Națiunea formează o unitate economică după cum formează o unitate politică.

Exact condamnarea categorică a pseudo-democrației actuale.

In aceeaș măsură sarcina datoriei publice crește procentual, astfel încât în 1932 atinge 27,28%.

Cauza acestui proces este căderea catastrofală a prețului produselor naționale...

Dar problema datoriei externe are și un al doilea aspect, sub semnul căruia s'a declanșat febra din ultimul timp cu creditorii.

Din aceste 713 milioane nu ne sunt efectiv plătite în dește decât 498 milioane...

Din cifrele de mai sus rezultă în mod indubitabil imposibilitatea transferului.

Bunăvoința noastră aparentă — fiindcă în realitate bugetul este incapabil să suporte însăș plata — se izbește de condamnabila politică de restricțiuni la import a țării...

DEZINVOLTURA GUVERNAMENTALA

In toată festivităților dela Sinaia, o convorbire telefonică cu Parisul a înștiințat guvernul despre hotărârea irevocabilă a creditorilor străini...

Exact condamnarea categorică a pseudo-democrației actuale. Dar „anumitor gânditori” dela noi și anumitor cercuri politice...

Așa încât, în urma refuzului tranșant al creditorilor, ministrul de finanțe va trebui să aplice promisa măsură radicală a suspendării integrale a serviciului datoriei noastre externe.

Iată printrumare cum guvernul a evoluat dintr'o extremă într'alta. Impins, printr'o logică inexorabilă a faptelor...

Noi știam că există o etică politică, imanență oricărui regim pretins democratic...

Nu mai este în vedere azi exclusiv Statele-Unitate unde, într'adevăr, dictatura prezidențială a...

Table with 3 columns: Year (1929, 1930, 1931), and values for 1932 and 1933/34 (Prevederi).

REFUGI

Intransigența d-lui Mihalache

De când a îmbrăcat cămașa neagră a fascismului, d. Ion Mihalache pare a fi deprins și unele obiceiuri neconforme cu felul său de a fi de până acum.

Nu ne obișnuisem cu intransigența d-lui Mihalache. Ori iată că acum nu vrea să cedeze pe tema expertilor Genevei și e posibil ca intransigența sa, să ne scape de această ultimă și inutilă rușine.

Evident nu putem decât a-proba intransigența învățătorului dela Topoloveni. Ce păcat însă că e de ultimă oră și că în cincisprezece ani de activitate politică frumoasă intransigență învățătoarească nu s'a manifestat.

Dimpotrivă d. Mihalache a serpuțat, a pertractat, a pacitizat, a tolerat hoții, a privit impasibil turpitudinile. Astăzi devine intransigent. Frumos. Dar prea târziu!

REDAȚIONALE

Desenele „Axei” au fost lucrate de creionul măestru al pictorului Gh. Zlotescu.

Toți cei care se interesează de casa „Legionarilor răniți” pot a-juge la Bucureștii Noi cu tramvaiul No. 26 și pot cere relații prin telefon 228/23.

STATUL ROMÂN ȘI PERICOLUL STRAIN

de Vasile Christescu

Ceeace constituie soliditatea unui stat — mai mult decât orice bogăție și dezvoltare tehnică — este în primul rând unitatea poporului său; căci numai acel stat care are sufletul încheiat se poate considera puternic.

România, de cincisprezece ani, de când a ieșit din marele război cu hotarele întregite, se frământă spre a-și găsi unitatea sufletească necesară propășirii, fără ca să reușească.

Dezvoltarea provinciilor românești sub diferite stăpâniri străine a diferențiat elementele constitutive ale sufletului românesc. Evident, nu o diferențiere de fond, așa cum — bunăoară — se pare că ar fi în statul iugoslav, ci mai mult o diferențiere de mănec.

Stăpânirea Ardealului de unguri timp de o mie de ani în formele de opresiune pe care le cunoaște istoria acestei provincii, a creat la românii de aci — obișnuți cu lupta de rezis-

Comunicatul „Legiunii Sportive”

Fată de anumite afirmații perfide și calomnioase (ținem să precizăm clar o situație:

1) La Focșani nu avem încă nici o filială a „Legiunii Sportive”.

2) Gruparea sportivă care a jucat cu Macabi este Soc. sportivă „Colonel Genueanu Diamandi”.

3) Președintele și vice-președintele acestei societăți sunt d-nii Jean Cristea și profesor Chifu.

4) E afiliată la U. F. S. S. R.

5) N'are nici o legătură cu noi fiind societate aparte, de a cărei existență abia acum am aflat și nu înțelegem rostul minciunoaselor afirmații ale „A-părării Naționale”.

În privința grosolanilor care încercau să vizeze pe Președintele nostru, nu răspundem.

„LEGIUNEA SPORTIVĂ”

Eloquența cifrelor

Celor ce nu vor să înțeleagă și nu vor să audă de o primejdie semită în România le punem sub ochi următoarele cifre: în clasa I-a primară a școlii de fete Lucaci din 70 de eleve numai 11 sunt române iar 59 sunt fiice ale lui Israel.

Cifrele vorbesc dela sine. Ele arată clar erezitatea unui întreg cartier care acum zece ani număra încă o împunătoare majoritate românească.

De atunci lucrurile s'au schimbat! Evreii au cucerit casa cu casă, strada cu stradă iar astăzi s'au întins până dincolo de Bulevardul Pache. În mic se repetă povestea ulimel sute de ani de istorie românească. Din rezervatul iudaic al Galileii evreii au invadat Maramureșul, Bucovina, Nordul Moldovei, Nordul Basarabiei și apoi s'au infiltrat în toată țara.

În București au pornit din Dudești și din Văcărești iar azi au cuprins toate cartierele până în bulevardul Carol-Pache pe care au început să-l treacă.

Trista situație dela școala primară de fete din Lucaci e concludentă. Evreizarea cartierului e desăvârșită dar... nu-i definitivă, pentru că sfârșitul netrebnicei democrații românești se apropie și odată cu ea și sfârșitul cangrenei semite.

tență — un spirit mai activ în domeniul politic, tot așa cum contactul cu sușii, cât și îndelungata administrație austriacă — una dintre cele mai bune — le-a dezvoltat acel simț gospodăresc și cetățenesc, care nu prea se întâlnește în restul regatului românesc.

Dimpotrivă, în Basarabia unde rușii au întrebunțat o altă metodă, mult mai eficientă, deoarece au rusificat prin școală și prin acordarea de privilegii nobilimea moldoveană menținând în același timp jărănimea în analabelism și mizerie, românii se prezintă într-o vădită stare de inferioritate nu numai în ceea ce privește conștiința cetățenească pasivă la orice abuz și încălcare a legilor, dar chiar și în afirmarea ființei lor naționale.

În fața acestor provincii, vechinul regat cu dezvoltarea lui a parte, înfudat formelor apăsene, suprapuse unui fond rural neevoluat până la deplina înje-

Evreii boicotează „Cartea Românească”

Am ajuns să trăim ceea ce nu ne închipuim niciodată, am ajuns să trăim momentul supremei îndrăzneli semite. Nemulțumiți cu războiul pornit împotriva lui Hitler, jidovii noștri îndrăznesc, în țara românească, să organizeze boicotul împotriva întreprinderilor românești. De necrezut și totuși așa e! „Calendarul” a reprodus în facsimil circulara lansată de oficinele semite.

Iată-o: „Știi tu” glăsuiește fițuica jidovească „că la librăria Cartea Românească și la toate sucursalele ei s'au concedat toți coreligionarii noștri? Știi tu că focarul de unde se răspândește peste întreaga țară toate tipăriturile antisemite este Cartea Românească?”

Blestemat să fie dacă mai lași un ban la Cartea Românească și dacă nu trimiți și celorlalți coreligionari de ai noștri o înștiințare la fel cu aceasta!

Iată până unde merge îndrăzneala fiilor lui Israel și iată cum știu să facă apel la solidaritatea lor de religie și de rasă.

În timp ce Socorii, Fagurii, Brăniștenii, Gaurii și toți „ideologii” galițieni reclamă toleranța democrației universale și a celei românești, pe sub mână coreligionarii lor îndeamnă la boicotarea „goimilor”.

Dar până la victoria naționalismului, care va reface din temelii un nou stat românesc și va distruge cangrena galițiană, Cartea Românească are datoria să se aperse singură.

Să înceapă prin a da afară pe toți „coreligionarii” de care vorbește atât de dușos circulara lui Israel.

Domnule Ioanițiu toleranța românească ne-a adus la situația de azi. Toleranța mea, a lui, a dumitale. E momentul să reacționezi! Svarle morbul semit din vigurosul trup al Cărții Românești.

Dă un exemplu care va fi urmat!

legere a acestor forme, a creat realitatea tristă a unei clase suprapuse, lipsită de aderențe cu masa rurală. Nu e jocul să înfășurăm aci întreaga problemă a claselor noastre sociale, întrevăzută încă de acum cincizeci de ani de geniul lui Eminescu.

Menționăm numai că jărănimea, devenită după război formal clasă politică, este departe de a acționa direct în viața statului. Scăzută economic, nepregătită sufletește, ea a fost speculată și înșelată rând pe rând de clasa parazită și politicianilor, acești „boeri” ai vremii prezente. Din acest punct de vedere masa rurală ardelenască e mai politică intrucâtva, având o educație mai veche și o stare economică superioară; dimpotrivă elementele intelectuale s'au dovedit slabe, căci s'au asimilat clasei politicianilor din vechiul regat.

Iată dar situația: deoparte, o nașă jărănească aproape pasivă (jărănimea ardelenă, cu toate calitățile ce le are păstrând încă din tradiție încredere în intelectualii ei, a abdicat de la inițiativă); de altă parte, o clasă politică formată artificial, speculată și fără legături organice în viața poporului românesc. O clasă mijlocie românească, activă și producătoare, lipsește. Primejdia se conturează destul de luminos.

Praznic la Sinaia

Așa dar praznicul dela Sinaia a luat sfârșit. Între îndălmile munților vizi trompetele au sunat vesele tobele au bubuit, uniforme multicolore ale soldaților au defilat, fracurile impecabile au serpuțat printre de-colteurile savuroase.

În acest timp la saie și la o-ruse mil de oameni au răbdat de foame.

Și la Sinaia fracurile au continuat să forfotească, medalile să sâlte vesele pe piepturi bine hrănite și figuri mieroase de politicieni să se incline smerite în fața Regelui cerșind o fărâ-mă de... putere.

Au fost acolo toți cei care acum patru ani spionau, insultau, scuipau pe actualul Rege. Și toți s'au inclinat smeriți, și toți au svârșit priviri galese monarhului și toți au fost lichele, patente lichele. Praznic!

O nouă victorie „românească”

Dacă ar fi să ascultăm și-o va rubricelor sportive, sufletele noastre ar trebui să tresalte de bucurie. România a învins Ungaria la competițiunea Europei centrale cu un scor impresionant: 5 la 1.

Totuși noi nu ne bucurăm, pentru că nu România a învins, ci o echipă ungară care purta culorile românești altă echipă ungară care purta culorile maghiare.

S'a mai scris aci asupra scandalului constituirii acestor echipe „naționale românești”. În realitate aproape toți membrii echipelor de football care au onorarea să lupte sub culorile românești, sunt maghiari.

Este o situație rușinoasă și intolerabilă!

Lumea întreagă cunoaște compunerea „echipei naționale românești” și știe că „victoriile românești” sunt în realitate victorii maghiare.

E mai onorabil să lupti și să cazi învins cu o echipă compusă din români decât să fii victorios cu o echipă... ungară.

Și apoi cum vor putea elementele românești să se obișnuiască cu reuniunile internaționale și să se remarce dacă nu sunt pușe să joace? Dar competențele noastre sportive țin să dovedească lipsa de creier și de înțelegere românească. Din fericire această situație intolerabilă nu va mai fi multă vreme tolerată.

Victoria naționalismului va aduce ordine și disciplină românească, chiar în oropșitul ungher al foot-ballului!

D-I Vaida

Până la urmă, după un război și o viață de luptă, da a rămas.

Mustața bonomă a lui va continua să fie absentă și indiferentă la destinul țării.

Cu același bonomie va încerca să împacă cu antisemitismul, cu naționalismul, pe d. Maniu.

Va face orice, va renege principiul, va numai ca să rămână.

Ce va mai face d. Vaida? Putere e tot atât de absentă.

Va continua să dezmătece a rămâna încă nedezgionarii, va continua să vizeze pe vechiul și bunul și va fi surzător.

Așa e d. Vaida și așa crafia, surzătoare toare!

Pentru „Vremea”

„Vremea”, hebdomadar condus de d. Vladimirescu, publică în ultimul număr, sub semnătura Mircea Ștefănescu, o scrisătură la adresa lui Codreanu.

Sesizându-se de o dorință ronată publicată de „Vremea”, în care se vorbește de eventualitatea fuziunii între Garda de Fier și d. Mircea Ștefănescu și se făceau unele dezagreabile, d. Ștefănescu Manolescu cât și asociații pitanului, d. Mircea Ștefănescu găsește merite în reflecții pesimiste asupra realității și mentalității naționale și a Gărzii de Fier.

Nu ne îndolm însă în timp d. Mircea Ștefănescu citit categorica decizie a lui Corneliu Codreanu, re preciza că n'a tratat oamenii, nu tratează cu ei și nici nu va trata cu ei.

Deci reflecțiile d-lui Ștefănescu au fost nedreptemulare și nedreptemulare d. Mircea Ștefănescu este credință — și nu ne încredințăm.

jidani. Presa, acest instrument de pregătire, e în mâna lor.

Prin ea infusează în noi românii omanitarismul nostru românească, le asigură dominația în literatură și artă, în teorie și în practică, de atât de departe de noi românesc. În școala noastră ducăție jidanii și străinistrația e condusă în te de ei, iar biserică de sectele susținute de străini.

Nenorocita concepție liberală, frământată, necomplete, a dus țara noastră în care ne aflăm. Ne întrebăm cu grijă și românească în statul când dezagregarea statului nostru progres pasii atât de repezi.

O reacție imediată ne: eliminarea din viață noastră a tot ceea ce împiedică. Româniizarea vieții de stat, prin protejirea împotriva ei de străini, cât și masei jidanești, și bătă să susțină națională, se impune ca rativ categoric. Dar cere iarăși transformarea lui și ea nu se poate în sens legionar.